2 /2017 • ROČNÍK XLVIII

ŽIVÉ SLOVO

Dědova ovce

Pastier

Život na hromádce

Téma čísla: **Kde jsou pastýři?**

Věčný příběh

pro současnou generaci

Stalo se vám, že jste někomu vysvětlili evangelium a on řekl: „No, kdo ví, jak to je. Ty máš svou pravdu a já svou." Má ještě smysl někoho přesvědčovat? A co naše děti, které jsou bombardovány tisíci příběhy a radami, jak žít svůj život? Jak je můžeme zaujmout? Rádi bychom vám pověděli o nové metodě sdílení evangelia pomocí příběhů a otázek.

Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou. A tato slova, která ti dnes přikazuji, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. (Deuteronomium 6,5-9)

Víra soukromá nebo sdílená?

Za komunismu se říkalo, že víra je věc soukromá a nemá se o ní mluvit na veřejnosti. V době pronásledování taková námitka dávala smysl, ale podobné názory se najdou i dnes. Někteří lidé citují svatého Františka z Assisi, který řekl: „Kažte evangelium a bude-li třeba, použijte i slov." Ale co říká Písmo? Dle výroku z Deuteronomia Bůh očekává, že budeme podle Božího slova nejen jednat, ale zároveň o něm i mluvit. Jen tak je můžeme vštěpovat nastupující generaci i lidem kolem nás. Pán Ježíš toto přikázání potvrdil i ve Velkém poslání (Mt 28,19-20). Máme KÁZAT evangelium a ty, kdo uvěří, budou provázet skutky Boží moci (Marek 16,15-18).

Zázračná hnutí

Z celého světa přicházejí zprávy o hnutích, která vznikají, když jsou lidé poslušní tomuto příkazu. Některé z nich popsal ve své knize Miraculous Movements (Zázračná hnutí) Jerry Trousdale. Mluví o obyčejných lidech například v muslimské severní Africe, na Blízkém Východě, v Indii či v Indonésii, kteří se začali modlit a jednat podle instrukcí v Matoušovi 10 a Lukášovi 10 a přinesli proměnu svým vesnicím i celým komunitám.

Jak to dělají? Nejprve se intenzivně modlí a hledají Boží vedení. Potom jdou do svého nebo cizího města a dají lidem vědět, že jsou zástupci Božího království: Všude, kam jdou, jednají podle Božího slova a vysvětlují lidem, proč tak jednají. Zasévají tak „semínka Božího Království" – drobné zmínky o Bohu, svědectví o Jeho jednání a pří-

běhy z Bible. Hledají „muže nebo ženu pokoje“ – člověka, který na to zareaguje. Takový člověk je otevřený duchovním věcem, má hlad po pravdě, je pohostinný a má dobré vztahy se svou komunitou. Pokud takového člověka najdou, usídlí se v jeho domě a nabízejí lidem modlitby za uzdravení. Když Bůh jejich modlitby vyslýchá, lidé sami jim začnou vodit další zájemce. Zároveň s tím ale také začnou studovat Boží slovo pomocí příběhů a jednoduchých otázek.

Předávání autority

Jedním z klíčů k úspěchu těchto hnutí je to, že „apoštol“ pouze předvede několik takových „skupinek“ a hned poté předává vedení člověku z místní komunity. Ten zase brzy předává vedení dalším, kteří mezitím vytvořili nové skupinky. Stejně to dělají i s modlitbami za uzdravení. Tím, kdo je vyslýchá, je Bůh. Když se někdo místní obrátí, misionáři mu předávají autoritu i vedení. Kopírují tím Ježíšův styl evangelizace. Jejich cílem je začít pomalu a intenzivně se věnovat několika jednotlivcům, kteří potom budou dělat totéž s jinými lidmi, které si vyberou.

V Indonésii se obrátil jeden imám (muslimský duchovní) z velmi přísné muslimské sekty. Začal jezdit po celé zemi a zvěstovat muslimům evangelium. Potom se rozhodl jet na ostrov Sulawesi, který je známý jako bašta islámských radikálů. Spoléhal se na své bohaté znalosti a očekával, že i tam bude mít úspěch. Ale když přišel do první vesnice, zjistil, že lidé jsou tak nevzdělaní, že neznají ani Korán – svou vlastní svatou knihu, a jsou tak chudí, že po dvou dnech, kdy ho hostili, ani nemají, co by mu nabídli. Nezbylo mu než dát své skromné prostředky na jídlo rodině a mezitím vyprávět příběhy z Koránu i z Bible a čekat na Boží průlom. Ten ovšem nepřišel. Ti lidé byli tak zubožení, že na Boha neměli vůbec čas ani náladu. Po měsíci byl tak zklamaný, že se rozhodl odjet zpátky domů a nikdy se na Sulawesi nevrátit. Byl už na cestě, když se mu ozvala rodina, u které pobýval. Jejich malý syn měl nehodu, byl v nemocnici a oni neměli peníze na léčbu. Nedokázal je v tom nechat. Přátelé mu poskytli nějaké peníze a on se vrátil, aby se o ně postaral alespoň finančně. Když došel do nemocnice, nabídl matce toho chlapce modlitbu. Vložil na něj ruce a Bůh jej na místě uzdravil. Matka byla tak vděčná, že okamžitě vydala svůj život Ježíši. Vrátili se všichni zpět do své vesnice a lidé se shlukli, aby se přesvědčili o tom velkém zázraku. Začali také přivádět své nemocné, aby se za ně ten misionář pomodlil. On to ale odmítl a požádal matku uzdraveného chlapce, aby se modlila ona. Bůh začal její modlitby vyslýchat a lidé se začali obracet. Shromáždil je tedy v domě té ženy a začal je učit z Bible. Postupně předal vedení skupiny té ženě a po dalším měsíci odjel s tím, že za sebou nechal sbor 40 lidí, který sestával z několika domácích skupinek.

Ústní předávání příběhů

Některé misijní organizace se léta zabývaly alfabetizací (vyučováním čtení) a distribucí literatury a dosáhly určitých úspěchů. Nicméně v posledních 10 letech si křesťané začali uvědomovat, že většina rozvojového světa je negramotná. Navíc i ti, kdo číst umí (odhaduje se až 80% všech lidí), se raději učí pomocí ústních metod – vyprávění příběhů, kladení otázek a kopírování učitele. Postupně se vyvinuly různé styly vyprávění příběhů z Bible a organizace, které přešly na ústní způsob evangelizace, zažily mnohonásobný růst své efektivity. Do misie vycházejí dělníci, kteří by jinak byli kvůli své negramotnosti diskvalifikováni! Například organizace *Simply The Story* zavedla biblické školy, kde všechno vyučování probíhá ústně. Jeden student o tom podal zprávu: „Za čtyři měsíce jsme se naučili 120 biblických příběhů. Tento styl člověku umožňuje kázat evangelium, i když nikdy nechodil do školy. Mění to život celých vesnic!“

Pokračování článku na str. 5

HANA ŠMÍDOVÁ

obsah

Misie
Věčný příběh pro současnou generaci 2
Úvodník
Doprovázení 4
Misie
Věčný příběh pro současnou generaci (dokončení) . . 5
Tematické úvahy
Pastýřská služba 6
Jiná doba 7
Pastier 8
Durman obyčajný 9
Glosy k tématu
Pasie ma na zelených pažitiach 10
Dědova ovce 10
Očima ženy
O domácích mazlíčcích 11
Recenzia
Stopy lásky, o sile niesť utrpenie 12
Úvaha k téme
Nechaj sa viesť a povediem ťa 13
Kresťania v zahraničí
Svedčiť o kristovi v Nórsku 14
Biblická postava
Samson, hrdina s poněkud nečistým štítem 16
Recenzia
Žalm 23 z pohledu pastýře ovcí 18
Pět klíčových otázek křesťanství 19
Křesťanský život
Život na hromádce 20
Biblicko-historická úvaha
Kde je Golgota a hrob Ježiša Krista? 22
Jubileum
Sola scriptura - reformace - Quo vadis? 24
Vzpomínka
Vzpomínka na Růženu Maláčovou 26
Ohlédnutí za bratrem Janem Zajíčkem 27
Správy zo zborov
Sto rokov sestry Masárovej 27
Křesťanský život
Ctnosti (14. díl): Zdvořilost 28
Biblický výklad
Zjevení (6. díl) 30
Jubileum
William MacDonald - 100 let od narození 32
Recenzia
Jak člověk v duchu uvažuje, takový opravdu je 33
Představujeme
Křesťanský sbor Vsetín 34
Poezie
Probuď se! 36

Téma příštího čísla:

BOH ALEBO BOHOVIA?

Články k tématu příštího čísla, jakož i další příspěvky zasílejte do konce července/júla 2017 na adresu odpovědného redaktora. Děkujeme. Redakce.

Doprovázení

Milí čtenáři,

téma časopisu se ptá: Kde jsou pastýři? Vyjadřuje tak pocit, který je v církvi přítomný a odráží určitou nespokojenost se stavem pastorační práce v ní. Ta má své těžiště obvykle v návštěvách, rozhovorech a setkáních, při kterých dochází k hlubšímu sdílení problémů, které člověka trápí. Role pastoračního pracovníka tkví hlavně v naslouchání a zprostředkování útěchy.

Zdálo by se, že přijít do kontaktu, setkat se a vzájemně sdílet, je dnes mnohem jednodušší, než to bývalo dřív. Máme lepší komunikační i dopravní prostředky, více volného času. Společnost a s ní i církev je zasíťována jako nikdy před tím. Možnosti vstoupit do kontaktu a komunikovat s druhými jsou neuvěřitelné. Mít kontakt však ještě neznamená, že spolu lidé prožívají vztah a že v tom vztahu se jeden druhému stane pomocí.

Když někoho kontaktuji, pak vstupuji jen na hranici vztahu. Pocit oddělenosti zůstává zachován. Když vstoupím do kontaktu, beru sice druhého na vědomí, ale přes hranicí kontaktu se dostávám až v okamžiku hlubšího prožitku, který mne s druhým spojí. Sociální sítě sice usnadňují kontakt, někdy i vzájemný emocionální dotek, ale oddělení zůstává. Vzniká šev, na němž může vzniknout něco nového, ale nemusí. Množství kontaktů tedy ještě neznamená vztah či otevřený prostor pro pastorační pomoc.

V současné pastoraci se stalo populárním doprovázení. Pastýřská péče, která se děje skrze zvěstované Slovo, zachovává obvykle odstup. Ten je pochopitelný. Je dán autoritou zvěstovaného Slova a distanc tvoří i sama kazatelna. Zato doprovázení je spojeno s blízkostí, důvěrou a pocitem celistvosti.

Doprovázení na cestě znamená především, že jdou dva vedle sebe. Doprovázející osoba se stává společníkem, věnuje čas naslouchání, snaží se vcítit, porozumět a soucítit. Doprovázet znamená snášet spolu to, co se nedá změnit. Neutíkat od situací, které nemají východisko, jako je např. utrpení a umírání.

Bůh člověka doprovází celý život. Skrývajícího se Adama se ptá: Kde jsi? Ztraceného syna přivádí na myšlenku návratu a když se skutečně vrací, běží mu naproti. Nebe se raduje z každého nalezeného a slaví jeho návrat. Zájem doprovázet člověka je z Boží strany zřejmý. Je otázkou, zda se této úlohy ujmeme i my? Zda se lidem kolem nás staneme lidmi blízkými.

Když se emauzští učedníci, plní zármutku, trápili problémem, s nímž si nevěděli rady, připojil se k nim Ježíš a doprovázel je na cestě. Stal se přirozeně součástí jejich diskuze. Při rozmluvě jim kladl otázky, díky kterým mohli svůj problém před ním ventilovat. Ježíš projevil zájem, nenechal se odradit jejich poznámkami, až se nakonec dostali k jádru jejich zármutku. Učedníci před ním otevřeně mluvili o svém zklamání, o nesplněné naději, o zážitku některých žen, které místo Mistrova těla uviděly anděly a tvrdily, že Pán je živ.

Ježíš, jako jejich průvodce, jim zprostředkoval útěchu výroky Písma. Snažil se v nich skrze Písmo probudit víru a přivézt je ke smíření s realitou, kterou prožívali. Nakonec s nimi zůstal a vešel do domu. Když byl s nimi u stolu, lámal chléb a rozdával jej, otevřely se jim oči. Došlo k setkání a vřelému vztahu. Už cestou se jejich srdce zapálila, když jim otvíral Písma, ale u stolu došlo k průlomu. Byl to zážitek, který je spojil. Ježíš je zbavil zklamání a ztracená naděje se vrátila.

Milí čtenáři, přál bych si, aby nás Ježíšovo pastýřské doprovázení motivovalo k pastoračním rozhovorům na cestách, kterými se ubíráme. Zajímejme se o to, čím lidé žijí, co je zaměstnává? Naslouchejme s empatií a zájmem. Věřím, že nám to pomůže porozumět a poznat, jak by jim mohlo být pomoženo. Těm, kdo se trápí, poskytne úlevu už naše přítomnost a ochota naslouchat.

JAROMÍR ANDRÝSEK

tiráž

ŽIVÉ SLOVO

Vydávají
Křesťanské sbory, Šámalova 3915/15a
615 00 Brno–Židenice, www.ziveslovo.cz

Odpovědný redaktor, správa inzerce a adresa české redakce
Jaromír Andrýsek, Okrajová 3,
737 01 Český Těšín
tel.: +420 776 737 282
e-mail: ja.andrysek@gmail.com

Adresa slovenskej redakcie
Peter Kozár, Okružná 3190,
900 01 Modra
tel.: +421 908 390 753
e-mail: pkozar@berea.sk

Redakční rada
Jaromír Andrýsek, Jana Čížová, Petra Eliášová, Peter Kozár, Michal Mrozek, Tomáš Pala, Ondřej Šimik, Jan Vopalecký, Ľubomír Vyhnánek, Irena Zemanová

Grafická úprava a tisk
Gedeon Koukol, Ostravská 130,
735 62 Český Těšín - Mosty

Jazyková korektura
Ivo Štěrba st.

Administrace a expedice pro ČR
Daniel a Daniela Mrozkovi
tel: +420 737 255 932 a 732 657 842
e-mail: mrozek.dany@gmail.com
mrozkova.daniela@seznam.cz
Robert a Simona Brožkovi
tel: +420 605 870 575
Křesťanský sbor Český Těšín
Slezská 874, 737 01 Český Těšín

Administrácia a expedícia pre SR
Bohuslav Javor, Kresťanské centrum Berea,
Okružná 3190, 900 01 Modra
tel.: +421 905 249 379
e-mail: javor@berea.sk
IBAN SK55 1100 0000 0026 2901 0205

Platby a dobrovolné příspěvky
Křesťanské sbory, Šámalova 3915/15a
615 00 Brno-Židenice
Fio banka, pobočka Český Těšín
Číslo účtu: 2300709184 / 2010

Předplatné v České republice
ČR: na celý rok 220 Kč + poštovné 96 Kč
Zahraničí: + poštovné jedné zásilky 76 Kč

Predplatné na Slovensku
na celý rok 7,8 € + poštovné 3,2 €
jednotlivé čísla 1,95 € + poštovné 0,8 €
Předplatné na další období končí jen písemným či telefonickým odhlášením v administraci.
Časopis vychází čtyřikrát do roka.
Registrační číslo MK ČR 6480
ISSN 1210–6526

Fota na obálce:
JUDr. Michaela Kalová

(dokončení ze str. 2)

Situace v západním světě

Misionáři, kteří používali ústní metody evangelizace v rozvojových zemích, postupně zjistili, že tento způsob komunikace je velmi úspěšný i ve vzdělaném Západě. V konkurenci filmů a krátkých videí na YouTube už není tak zajímavé číst „obyčejné“ knihy. Díky internetu není problém najít často i velmi protichůdné rady a informace na jakékoliv téma a sociologové začínají naši dobu označovat již ne jako post-moderní, ale jako post-faktickou. Lidé jsou přesycení informacemi a návody, ale vždy si rádi poslechnou inspirující příběh, pokud se jim zdá relevantní.

Jak tedy máme naplnit Boží příkaz mluvit o Božím slovu, abychom nevěřícím a další generaci předali ten nejcennější příběh? Fungují naše klasické způsoby vysvětlení evangelia? Jak máme zvěstovat absolutní pravdu v prostředí, kde tolerance a svoboda věřit čemukoliv začíná být absolutní hodnotou? Může se i česká Církev něčemu přiučit od misionářů?

Organizace *Simply the Story* (STS – Prostě příběh) nabízí jednu z cest. Když si s lidmi povídáme o běžném životě, můžeme do rozhovoru zahrnout biblické příběhy a pomocí jednoduchých otázek naše přátele vést k zamyšlení a k nalezení pravd, které Bůh do každého příběhu vložil. Člověk, se kterým hovoříme, si sám podle své situace a porozumění najde své vlastní „poklady“ – biblické pravdy, a tím, že je sám našel, si je také lépe zapamatuje a spíše aplikuje do života. Když lidem klademe otázky, namísto kázání a rad, jsou mnohem otevřenější novým věcem. Tato metoda se dá používat v každodenních rozhovorech s rodinou, přáteli a lidmi, které potkáváme, ale i během formálnějších setkání, jako jsou rodinná ztišení, domácí skupinky nebo dokonce nedělní kázání.

Kurzy v Česku a na Slovensku

Seminář STS proběhl v roce 2015 na Slovensku pro asi 30 účastníků, z nichž většina byli faráři a vedoucí skupinek. Mnozí si seminář velice chválili a začali metodu používat ve své službě. Již během semináře přišel jeden mladík s tím, že nikdy nezvěstoval cizím lidem evangelium, ale rozhodl se to zkusit novou metodou a hned měl nádherný dlouhý rozhovor s paní, kterou potkal na procházce.

V letošním roce se koná pokračovací kurz na Slovensku a úvodní kurz v Čechách. Během úvodního kurzu (29. srpna – 2. září 2017) se naučíte, jak si rychle zapamatovat biblický příběh, jak ho vyprávět a následně formou rozhovoru vyučovat jeho biblické pravdy. Všechny části vyučování vám lektoři nejprve sami předvedou a pak si je budete procvičovat v malé skupině. Vše je vedeno velice interaktivně. Během semináře se naučíte vyprávět asi 10 příběhů a dostanete návody na další práci.

Úvodní kurz se skládá ze dvou částí: instruktorského (5 dní) a základního kurzu (3 dny). V obou se naučíte stejnou látku, ale díky instruktorskému kurzu budete mít více času metodu procvičit, rovnou se zapojíte do vyučování ostatních a budete se v používání metody cítit jistěji.

Více informací v inzerci a na www.wycliffe.cz/STS. Webové stránky s dalšími informacemi v angličtině:

www.simplythestory.org (informace a kurzy ústní metody induktivního studia Bible skrze otázky)

http://trainingleadersinternational.org (informace z knihy Miraculous Movements)

https://orality.net (informace o ústním způsobu evangelizace)

Upravená verze článku, který původně vyšel v časopise Život víry 2017/4

HANA ŠMÍDOVÁ

Induktivní studium Bible formou rozhovoru

Prostě příběh

(Simply the Story)

www.simplythestory.org

***Jak** sdílet evangelium nenásilným způsobem?*
***Jak** vést biblické studium bez zdlouhavé přípravy?*
***Jak** kázat, aby slovo proměňovalo srdce posluchačů?*

Jednoduchý, interaktivní a praktický seminář je určen pro pastory, vedoucí skupinek i jednotlivce.

Kdy: 29.8. - 2.9. pro instruktory
31.8. - 2.9. základní kurs

Kde: Středisko Karmel - Smilovice u Třince

Více informací: www.wycliffe.cz Wycliffe Česká republika

Pastýřská **služba**

Jednou z důležitých služeb v církvi je nesporně pastýřská služba. Je to navíc „nedostatkové zboží" – zejména v dnešní době, kdy jsou lidé zaměřeni spotřebitelsky a jejich smýšlení je mnohdy sobecky zaměřeno na jediné – „Co mi to přinese?" Lidí, kteří nemyslí jen na sebe, ale také na jiné, je velmi málo. Proto církev trpí – neroste proto, že je málo těch, kdo cítí jako své poslání vyprávět jiným dobrou zprávu o Ježíši, který lidi zachraňuje a proměňuje jejich životy. Trpí také tím, že v církvi nejsou lidé s pastýřským srdcem, kterým není lhostejný osud bratří a sester.

Proč potřebujeme pastýře?

V Bibli se mnohokrát mluví o lidech jako o ovcích. Je to již ve Starém zákoně, kde je např. známý text (Iz 53,6): „Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou." Prorok Míkajáš řekl o Izraeli před bojem Achaba s Aramejci o Rámot v Gileádu (2Pa 18,16): „Viděl jsem všechen Izrael rozptýlený po horách jako ovce, které nemají pastýře." Vyvrcholením je popis Izraele jako stáda ovcí v Ezechielovi 34. kapitole. I v Novém zákoně je řada míst, která mluví o lidech jako o ovcích. Hlavním takovým místem jsou slova Pána Ježíše o ovcích a pastýři v 10. kapitole Janova evangelia.

Lidé mají totiž s ovcemi hodně společných vlastností. A není to pro nás lidi, homo sapiens, příliš lichotivé zjištění. Vyznačujeme se typickými ovčími vlastnostmi: jsme mnohdy jako stádo, které se nechá bez rozmyslu vést kamkoliv. A není to jen pominutí smyslů při sportovních utkáních či na politických mítincích. Jsme jako ovce bezbranní proti různým útokům v životě. Nedovedeme se účinně bránit. Bloudíme jako ovce. Ty jsou šeroslepé a za tmy se neumí orientovat. Jsme jako ovce zvědaví a mnohdy je nám naše zvědavost osudná. Jsme zákeřní jako berani, kteří se tváří jakoby nic, ale když se k nim obrátíte zády, rozběhnou se a trknou do vás zezadu. A i když to velmi neradi slyšíme, jsme hloupí jako ovce. Mnohdy člověk žasne, jak i vzdělaní a inteligentní lidé udělají zcela triviální chyby, které pro ně však mají často fatální následky.

To je důvod, proč zoufale potřebujeme pastýře. Potřebujeme někoho, kdo by se o nás staral a nenechal nás napospas sobě samým. Tím nejlepším je pochopitelně „kníže pastýřů", o kterém hovoří apoštol Petr (viz 1Pt 5,4). Ale potřebujeme i lidi, kteří jako pastýři pečují v církvi o ty, kdo potřebují pomoc, ochranu a zvláštní péči.

Co obsahuje pastýřská služba?

Základním úkolem pastýře je pást ovečky, to znamená, zajistit jim dostatek kvalitní potravy a vody. Ale to není jediný úkol. Pastýř se musí také o svěřené ovce starat i jinak. Jak? Odpověď na to nám dává popis pastýře, jak nám ho zanechal prorok Ezechiel (Ez 34,15-16): „Sám budu pást své ovce a dám jim odpočívat, je výrok Panovníka Hospodina. **Ztracenou** vypátrám**, zaběhlou** přivedu zpět, **polámanou** ovážu a **nemocnou** posílím, kdežto **tučnou** a **silnou** zahladím." Pastýř musí ovečkám kromě pastvy zajistit také klidný a nerušený odpočinek, aby mohly přijatou stravu zpracovat. Tím to ale nekončí. Jsou ovce, které se ztratí – a ty je třeba vypátrat a najít, zaběhlé přivést zpět. Jsou také ovce, které si zlámou nohu a ty je třeba ošetřit a také pečovat o nemocné ovce. A pak jsou tu tučné a vykrmené ovce, které utiskují ty slabší – a je třeba udělat opatření, aby byly slabé chráněny před zvůlí silnějších.

Není to výstižný obraz toho, co prožíváme v církvi? Úkolem pastýřů je vést lidi tam, kde je zdravý „pokrm" – jasně zvěstované slovo, které je užitečné k učení, k usvědčování, k nápravě a k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě vystrojen ke každému dobrému činu. (2Tm 3,16.17) Ale nejen to, křesťané potřebují mít zajištěno místo odpočinku, tam, kde se cítí v bezpečí. Nemáme ve sborech případy, že se křesťané najednou ztratí, nechodí do sboru, že se prostě „zaběhnou". Tu je úkolem pastýře je vypátrat a přivést zpět. Nemáme ve svých shromážděních lidi, kteří jsou „polámaní" či jinak „nemocní"? Mohou fyzicky přitom překypovat zdravím, ale jejich duše je zraněná a choulí se někde v koutku. Ty je třeba ošetřit, povzbuzovat a posilovat. A nakonec, neprožíváme i to, že někteří křesťané manipulují se slabšími a odsouvají je stranou? Máme takové lidi ve svém sboru, kteří na to „mají čich" a dovedou o jiné pečovat?

Předpoklady pastýře – pastýři a pasáci

Pastýře může i nemůže dělat kdokoliv. Může – to znamená, že k tomu není třeba absolvovat žádný speciální kurs. Nemusí to být ordinované osoby. Mohou to být i lidé nevzdělaní. A mohou to být i sestry. Znám vynikající pastýře – ženy. Jako matkám jim to může být ještě i bližší než nám mužům. Protože ony mají spíš chápající a soucitné srdce než my muži, kteří jsme spíše bojovníci a zaměřujeme se spíš na silné a výkonné jedince.

Pastýře však nemůže dělat člověk, který myslí jen na sebe. To vyčítá Pán Bůh špatným pastýřům (Ez 34,2.3.8): „Což pastýři nemají pást ovce? Pojídáte tuk, oblékáte se vlnou, porážíte vykrmené, ale ovce nepasete... mé ovce nehledají; pasou sami sebe." Velmi krásně to popisuje Pán Ježíš (J 10,12-13): „Ten, kdo není pastýř, kdo pracuje jen za mzdu a ovce nejsou jeho vlastní, opouští je a utíká, když vidí, že se blíží vlk. A vlk ovce trhá a rozhání. Tomu, kdo je najat za mzdu, na nich nezáleží."

Vím to dobře z vlastní zkušenosti. Jako mladý chlapec jsem musel pást kozu i ovce. Ale protože to nebyla moje zvířata, tak mi na nich moc nezáleželo. Vždy jsem se snažil je někde uvázat a věnovat se vlastním zálibám. Občas jsem je i bil. To, že se pořádně nenapasou, jsem neřešil. Byl jsem pasák – ne pastýř.

Naproti tomu skutečný pastýř má o své ovce ten největší zájem. „Dobrý pastýř položí svůj život za ovce." (J 10,11) Pán Ježíš své tvrzení dokázal svým vlastním životem. Položil svůj život za nás. Záleží nám na bratru či sestře? Anebo odpovíme (1M 4,9): „Cožpak jsem strážcem svého bratra?"

Kde je najít?

To je zásadní problém. Když v běžném životě potřebujeme získat nějakou kvalifikaci, obvykle navštěvujeme příslušné školské zařízení. Ale v případě pastýřů to nefunguje. Školením a semináři sice můžeme získat různé praktické dovednosti a vyvarovat se hrubých chyb – ale žádná výuka nás nenaučí mít pastýřské srdce, srdce, které cítí s ovečkou, trpí spolu s ní, ale dokáže na druhé straně i radikálně zasáhnout, když je ovečka v ohrožení života. Opravdové pastýře povolává sám Pán Bůh. Je zajímavé, že největší vůdcové izraelského národa, Mojžíš, který vyvedl Boží lid z Egypta a vedl je 40 let pouští a pak nejslavnější izraelský král David, museli předtím, než byli pověřeni vést lidi, projít tvrdou a doslovnou „pastýřskou službou“ mezi stády ovcí. Bylo tomu tak ve Starém zákoně – Pán Bůh vícekrát říká (Jr 3,15): „Dám vám pastýře podle svého srdce...“ (srov. Jr 23,4; Ez 34,23). A nejinak je tomu i v Novém zákoně. Pavel píše (Ef 4,11): „A toto jsou jeho dary: jedny povolal za apoštoly, jiné za proroky, jiné za zvěstovatele evangelia, jiné za pastýře a učitele...“ Připomeňme si rozhovor Pána Ježíše s Petrem u Galilejského moře po jeho vzkříšení, kdy ho Pán pověřuje (J 21,16): „Buď pastýřem mých ovcí!”

Kde je hledat? Možná nám trochu napoví hledání starších Izraele na cestě pouští. Když si Mojžíš stěžoval, že nestačí na to sám zvládnout celý národ, Bůh mu odpověděl (4M 11,16.17): „Shromáždi mi sedmdesát mužů z izraelských starších, **o nichž víš, že jsou staršími a správci v lidu**. Vezmi je ke stanu setkávání, ať se tam postaví s tebou. Sestoupím a budu tam s tebou mluvit. A odeberu z ducha, který je na tobě, a vložím jej na ně. Ponesou pak břímě lidu s tebou, neponeseš je už sám.“ Nebylo třeba hledat někde v daleké cizině. Byli mezi nimi, bylo třeba je jen objevit a nechat, aby je Pán Bůh vystrojil k jejich službě. Byli to lidé, kteří měli vztah k Božímu lidu, kterým na něm záleželo. A museli být ochotni tuto službu konat.

Myslím, že takové hledání, objevování a povzbuzování ze strany starších je třeba i dnes. A také ochotné srdce těch, kdo jsou k této službě povzbuzováni. Jsou mezi námi. Jejich služba může být zcela nenápadná, ale je rozpoznatelná. Jen se dívejme, za kým lidé chodí se svými problémy. Nelze určit, za kým mají lidé chodit – mezi pastýřem a ovečkou musí vzniknout důvěrný vztah, který umožní pastýři vstoupit jako vítaný host do bezpečné zóny člověka. Lidé musí mít jistotu, že je pastýř nezradí, že je neponíží a neublíží jim, že je má, přes jejich těžkosti a potíže rád a udělá vše, aby jim pomohl. Ale takoví lidé mezi námi jsou a měli bychom za ně být vděční, modlit se za ně a podporovat je. Není jich totiž mnoho!

TOMÁŠ PALA

Jiná doba

Jako děti školou povinné jsme my tři, moji dva bratři a já, jezdili o prázdninách k tetě. Krásná krajina Českomoravské vysočiny nad Doubravníkem. V hospodářství bylo pořád dost práce i pro nás. Samozřejmě mezi naše povinnosti patřilo ráno a večer hnát na pastvu. Bylo to sedm krav a devět koz, nebo naopak? Pastviny se různě střídaly, ale trefili jsme. Většinou „naše pole“ byla obklopena poli jiných sedláků. Úkolem bylo udržet svěřený dobytek v klidu na místě mu určeném.

Krávy se většinou pásly spokojeně. Ale kozy, to byl problém. Okusovaly nějaké listí a čekaly na chvíli, kdy se zabereme do nějaké hry a je pustíme ze zřetele. Okamžitě byly u sousedů, třeba na stejné pochoutce. Ale i ty krávy bylo zapotřebí sledovat. Jednou si pochutnala jedna na síťovce s nasbíranými houbami, kterou jsme nechali ležet u stromu, jednou jsme jednu přistihli, jak jí visí z tlamy náš svetr. Okamžitě jeden tu tlamu otevíral a druhý svetr vytahoval, já jsem jen asistovala. To, co vytáhl, už muselo být použito k jiným účelům, než na oblékání.

To nepíšu jen pro sentimentální vzpomínání.

Stáda jsou různá. Nejsou to jen ovečky, které chodí za pastýřem, i když víme, že i ty mají talent na to, aby se ztratily. Každé stádo potřebuje pastýře. Potřebuje někoho, kdo je ze stáje či chléva vyvede na vzduch, zná místa, kde se může napást, potom napít. Ví, kde hrozí nějaké nebezpečí, všimne si, když „jdou na cizí“. Zná každého příslušníka svého stáda, volá na něho jménem, ne hned první den, ale časem ví, co komu chutná, kdo je klidný a kdo čeká na každou nestřeženou chvilku. I ve stádu se vyskytují „samotáři“ a ti, kteří svou „společnost“ neopouštějí.

Problém je v tom, že ty moje vzpomínky jsou z doby před sedmdesáti lety. Tenkrát jsme nebyli jediní, kdo měl na starosti nějaké stádo. Ještě dobře, že to bylo jen o prázdninách a to ne celých.

Dnes je, jak se často opakuje, „jiná doba“. Zvířata jsou chována ve stájích a jiných hygienicky zajištěných a všem předpisům vyhovujících prostorách. I strava musí odpovídat kalorickým hodnotám a zdravotním nařízením. To je určitě v pořádku. Jenže je to zcela anonymní.

Nemají svého pastýře, který by na ně mluvil a znaly ho podle hlasu, který je poplácá, a ony vědí, že je to ten, kdo je má v péči, o ně se stará.

Toto uvažování provokuje otázky: Není „jiná doba“ i v našem společenství? Má každý sbor svého pastýře? Někoho, kdo zná nejen své „stádo“ jako celek, ale každého jednotlivce, jménem i s jeho slabými a silnými stránkami? Někoho, o kom vím, že mu na mně záleží a mohu se s ním sdílet, nejen si popovídat? Nezůstáváme mezi sebou tak trochu anonymní?

Většinou býváme rádi obdarováváni. Tady představuje své dary sám Pán (Ef 4,11-12).

A toto jsou jeho dary: jedny povolal za apoštoly, jiné za proroky, jiné za zvěstovatele evangelia, jiné za pastýře a učitele, aby své vyvolené dokonale připravil k dílu služby, k budování těla Kristova.

Přijmout některý z těch darů, je výsadou, je povoláním do služby.

Už víš, který dar má Pán pro Tebe? Tady skromnost není na místě.

Buďme pravdiví v lásce, ať ve všem dorůstáme v Krista. (Ef 4,15)

Vždyť by mělo platit i tady, že příklady táhnou.

„Já jsem dobrý pastýř, znám své ovce a ony znají mne“, říká sám Pán Ježíš. (J 10,14)

IRENA ZEMANOVÁ

Pastier

Boží ľud je v Biblii neraz prirovnávaný k ovciam, ktoré potrebujú pastiera. Tým najlepším pastierom pre Boží ľud je zaiste sám Boh – Stvoriteľ, ktorý presne vie, čo jeho stvorenie potrebuje. No napriek tomu zveruje úlohu pastiera aj nám ľuďom (Ef 4,11): „A on ustanovil jedných za apoštolov, iných zasa za prorokov a iných za ohlasovateľov evanjelia, iných ustanovil za pastierov a učiteľov." Podľa mňa to tiež svedčí o tom, že On ako Stvoriteľ dobre rozumie potrebám svojho stvorenia. On vie, že potrebujeme aj nejakú tú ľudskú, viditeľnú a hmatateľnú podporu. Veď už pri stvorení vyhlásil, že „nie je dobré človekovi byť samému" (1M 2,18) a stvoril mu pomoc v podobe ďalšieho človeka.

Ako by ale taký pastier mal vyzerať? Nemám teraz na mysli zoznam úloh, ktoré sú pastierovi zverené, ale skôr jeho vlastnosti alebo črty. Pri niektorých z nich by som sa chcela na chvíľu zastaviť a pozrieť sa na ne z pohľadu ovečky. Spomeniem niekoľko momentov z mojej osobnej skúsenosti, ako som spoznala jedného pastiera.

Som tu a počúvam

Pred časom som si potrebovala vyjasniť niektoré biblické otázky a vtedy som natrafila na človeka, ktorý sa veľmi dobre vyznal v Božom slove. Oslovila som ho a on bol ochotný nájsť si čas, aby si ma vypočul a prediskutoval so mnou moje otázky. A keď neskôr prišla reč aj na iné oblasti môjho života, ktoré už nesúviseli priamo s výkladom Písma, keď som sa potrebovala niekomu vyplakať na ramene, podeliť sa o svoje bremená, on ma znova ochotne ubezpečil: „Som tu a počúvam."

Schopnosť načúvať je z môjho pohľadu, čo by ovečky, jednou z najdôležitejších vlastností pastiera. Už len samotné vypočutie (niekedy dokonca len uistenie, že keby niečo, tak ma má kto vypočuť) môže byť veľkou pomocou. Ovečka tým získa pocit istoty, že je tu niekto, o koho sa môže oprieť, koho jej život zaujíma a je ochotný niesť ho spolu s ňou.

Aj následná pomoc je priamo úmerná schopnosti počúvať. Pri pozornom čítaní evanjelií môžeme vidieť, že Pán Ježiš, ktorý je tým najlepším vzorom pastiera, sa pri pomoci ľuďom orientoval predovšetkým na stav ich srdca. On vedel, že nestačí pomáhať iba podľa vonkajších prejavov človeka, iba na základe prvého dojmu. Rovnako aj my, ak chceme niekomu naozaj pomôcť, niekoho viesť, potrebujeme vedieť, kde sa práve nachádza jeho srdce. Hľadá nejakú cestu alebo mu chýba aj samotný cieľ? Zápasí s nejakým bremenom? Potrebuje s niekým zdieľať svoju radosť alebo naopak, aby niekto spolu s ním plakal? Alebo potrebuje, aby ho na chvíľu niekto niesol na ramenách? Ako inak to zistiť, ak nie pozorným načúvaním? Ako inak naplniť výzvy Písma: „radujte sa s radujúcimi a plačte s plačúcimi" (Rim 12,15) alebo „jedni neste bremená druhých" (Ga 6,2)?

Môžeš mi dôverovať

Spomínaný človek ma nielen počúval, ale zároveň aj uistil (nielen slovami, ale aj v praxi), že všetko, čo mu poviem, je u neho v bezpečí. Toto vnímam ako ďalšiu veľmi dôležitú a vzácnu vlastnosť pastiera. Načúvanie a dôveryhodnosť sú vlastne dve strany jednej mince. Zrejme by ste sa len ťažko nechali viesť pastierovi, ktorý sa nebude o vás zaujímať, nebude ochotný vypočuť si vás, a na druhej strane nebudete o svojom živote hovoriť s niekým, komu sa nedá dôverovať.

No tak, ako nemôžem niekomu správne pomôcť, ak ho aspoň trochu nespoznám, ani dôvera nefunguje bez poznania. Nedá sa dôverovať niekomu, o kom nič neviem. Aj sám Pán Ježiš spájal svoju pastiersku službu s potrebou vzájomného poznania (Ján 10,14): „Ja som dobrý pastier. Poznám svoje (ovce) a moje poznajú mňa." Od pastiera si to vyžaduje trpezlivé spoznávanie ovečiek a zároveň ochotu žiť s vedomím, že ovečky pozorujú a spoznávajú jeho. A od ovečiek si to tiež vyžaduje istú dávku trpezlivosti. Pastierska služba skrátka nie je chvíľková záležitosť, je to vzťah, ktorý sa buduje postupne, a to stojí námahu a čas.

Ukážem ti smer

S odstupom času si uvedomujem, že aj vyučovanie Božiemu slovu, ktoré sa mi od tohto človeka dostalo, a tiež pomoc pri uvádzaní nadobudnutých poznatkov do života, je tiež súčasťou pastierskej starostlivosti. Veď aj preto ovečka potrebuje pastiera, aby jej mal kto ukázať smer, aby ju previedol pastvinou (Božím slovom), pomohol jej zorientovať sa na nej, nasýtiť sa a správne rásť. Nie náhodou apoštol Pavol spája dar pastiera a učiteľa (Ef 4,11): „... iných ustanovil za pastierov a učiteľov..." A mám za to, že nie náhodou Pán Ježiš, ktorý sa sám nazýva pastierom (Jn 10,14), začínal svoju verejnú službu osamote na púšti, kde bol preskúšaný práve zo znalosti Písma a schopnosti uplatniť ho v praxi (Mt 4,1-11; Lk 4,1-13).

Si v mojich očiach vzácny

Toto je pre mňa obzvlášť cenný moment a myslím si, že by mal byť súčasťou každej služby v cirkvi, nielen tej pastierskej. Totiž, hoci ma tento človek niekoľkonásobne prevyšuje svojou múdrosťou a poznaním Písma, dáva mi neustále pocítiť, že mám v jeho očiach hodnotu a že si ma váži. A za to si ho veľmi vážim ja. Apoštol Pavol, ktorý nám tiež môže byť vzorom v pastierskej službe, nás v jednom zo svojich listov nabáda práve k takémuto postoju (Fp 2,3): „v pokore pokladajte iných za vyšších od seba". A sám Boh, ako ten najvyšší Pastier, vyjadruje svoj postoj k ľudu svojich pastvín ešte o niečo silnejšími slovami (Iz 43,3-4): „si v mojich očiach vzácny a drahý".

Nevzdám to s tebou

A napokon, tento človek ma sprevádza už pomerne dlho, čo je v mojich očiach ďalšia vzácna vlastnosť pastiera. Nie každý dokáže byť sprievodcom na dlhú trať. Obzvlášť, keď natrafí na takú extra „kučeravú" ovečku, ako som ja, na ktorú sa neustále lepia nové problémy, ktorá neustále potrebuje nové odpovede na nové otázky, či nové povzbudenia do nových zápasov. Ak budeme znova pozerať na najdokonalejší vzor pastiera – na Pána Ježiša, tak jednou z jeho charakteristík je aj schopnosť nevzdať to s tými, ktorí potrebujú pomoc (Iz 42,3): „Nalomenú trstinu nedolomí, hasnúci knôtik nedohasí..."

Potrebujem podporu

Som vďačná Bohu, že som tohto človeka mohla spoznať. V mnohých veciach mi pomohol a mnohému ma naučil. A zároveň mi ukázal, ako by taký pastier v cirkvi mohol vyzerať. Určite som tu nevymenovala kompletný zoznam vlastností alebo schopností pastiera, ale už pri týchto zopár bodoch si uvedomujem, že byť pastierom asi nie je jednoduché. Nie je ľahké nájsť si na

ovečky čas, pozorne im načúvať a budovať s nimi vzťah dôvery. Vedieť sa dobre orientovať v Božom slove a vedieť ním správne narábať, to sa tiež neudeje len tak z večera do rána. Alebo zachovať si k ovečkám vždy úctu či vytrvať s nimi v dobrom aj zlom, to tak isto nie je maličkosť. Aby pastier túto úlohu zvládol, potrebuje predovšetkým Božie poverenie a obdarovanie. No zároveň pastieri potrebujú čas, aby sa toto obdarovanie naučili používať v praxi, aby do tejto nie ľahkej služby dozreli. Potrebujú tiež priestor na doplňanie síl – aj oni potrebujú tráviť súkromné chvíle so svojím Pastierom, a tiež so svojimi blízkymi, s rodinou. A napokon, pastieri určite potrebujú naše povzbudenie a podporu, či už modlitebnú, duševnú alebo aj fyzickú, aby sa do tejto náročnej práce odvážili pustiť a aby v nej vytrvali.

Nebudem tu navždy

Celkom na záver spomeniem ešte jeden aspekt pastierskej služby, alebo vlastne každej služby v cirkvi. Keď som pozerala na život Pána Ježiša, všimla som si, že celou jeho službou sa ako červená niť tiahla snaha vychovať si nasledovníkov. Pán Ježiš už od začiatku počítal s tým, že tu na zemi nebude navždy. Preto sa obklopil učeníkmi. Vyučoval ich, neskôr ich samotných vysielal do práce a nakoniec, po svojom zmŕtvychvstaní zveril jednému z nich celkom konkrétnu výzvu (Jn 21,15-17): „Pas moje ovce!“ A že bol Pán Ježiš naozaj dobrým učiteľom a pastierom, vidieť aj v tom, ako sa zachoval Jeho žiak. Podľa vzoru svojho učiteľa si túto úlohu nenechal pre seba, ale vyzýva ďalších (1Pt 5,2): „Paste Božie stádo...“

Ani my by sme nemali zabúdať na to, že na tejto zemi nebudeme natrvalo. Dokonca ani v službe, ktorú práve teraz zastávame, nás Boh nemusí nechať do konca nášho života. Nech už slúžime v cirkvi akýmkoľvek spôsobom, spolu s modlitbou a pod Božím vedením sa obzerajme po schopných a obdarovaných ľuďoch, ktorých by sme mohli do tejto služby postupne uviesť, aby ju raz boli schopní prevziať a pokračovať v nej. Zároveň je to aj výzva pre tých, ktorí sa do služby v cirkvi ešte nezapojili, aby hľadali svoje obdarovanie, aby sa pustili do práce a učili sa od tých starších, skúsenejších. Lebo tí, ktorí v tejto chvíli v Božom ľude usilovne pracujú, tu nebudú navždy.

JANA ČÍŽOVÁ

Durman obyčajný

Keď som sa jedného rána prechádzala medzi hriadkami ranej zeleniny, uprostred petržlenu zbadala som novú rastlinu s tmavozelenými, zamatovými listami a slabou, vláknitou stonkou. „Čo to môže byť?“ pomyslela som si pri pohľade na zaujímavo formovaný tvar, a aj keď mi vnútorný hlas šepkal: „Vytrhni ju!“ moja zvedavosť zvíťazila. Keď už teraz listy sú také krásne, aké to bude mať asi kvety? V horúčavách som ju zalievala a rastlina prospievala. Na konci leta to bolo skoro väčšie ako moja stredne veľká postava. Prišiel september. Po dvoch týždňoch som sa vrátila na záhradu a moja rastlina, teraz už malý stromček, vykvitol. Kvety bielej farby v tvare dlhej bielej trúbky nepríjemne zapáchali, lepili sa na šaty a pri závane vánku vysielali stovky malých čiernych semienok do vzduchu. Keď ich vietor uchytil, vzal ich do náručia, trochu sa s nimi pohral a potom ich s celou prudkosťou neviazaného živlu hodil do susedných záhrad a na hradskú, čo vedie popri dome.

Kvet, teraz už stromček, prospieva v mojej záhrade už tretie leto. Bojujem s jeho rozpínavými koreňmi a vetvenými, striedavými konárikmi so žliabkovitými listami, z ktorých vyrastajú veľké, nápadné kvety. A nielen ja s tým kvetom bojujem, už aj susedia naokolo.

Budúcu jar sme v rozoranej zemi našli desiatky mladých odnoží, dneska, tak neskoro viem, buriny. V niektorých opustených záhradách sa už rozmohla tak, že zadusila astry aj poľné margaréty. Kde prišla táto burina, odišli kvety. Ako bezútešne tieto záhrady teraz vyzerajú!

Z police som vytiahla herbár všetkých kvetov a rastlín na Slovensku, a začala obracať stránku za stránkou. Áno, žliabkovité listy, kvety rastú jednotlivo, plod je tobolka obsahujúca veľké množstvo drobných semien. Durman obyčajný. Na Slovensku jedna z najjedovatejších rastlín. Už len nepatrné množstvo jej jedu môže spôsobiť psychickú otupenosť alebo halucinácie, ktoré prechádzajú do kómy. V kóme potom človek zomiera.

Záhradkári, dávajte si pozor na durmany obyčajné, na ich malé zárodky, klíčiace odnože, či tobolky čiernej farby. Nedajte sa zlákať ich kalichom snehobielej farby a elegantného tvaru. Bratia a sestry, dávajte si pozor na ľahko obkľučujúci hriech! Trochu pozhovenia a s jeho odnožami budete bojovať po celý život.

SÁRA

Pasie ma na zelených pažitiach

Pastier má pri starostlivosti o stádo veľa rôznych úloh. V tejto krátkej úvahe sa zamyslíme len nad jednou z nich, a tou je zabezpečenie výživy. Ovce potrebujú jesť, aby prospievali a rástli. V Žalme 23, ktorý je najznámejším zobrazením Hospodina ako pastiera, sa ako prvá činnosť spomína práve privádzanie oviec k potrave.

„Hospodin je môj pastier, nebudem mať nedostatku. Pasie ma na zelených pažitiach...“ (Žalm 23,1-2)

Keď hovoríme o Božom ľude, o Božích ovečkách, ich potravou je predovšetkým Božie slovo. Úlohou pastiera teda nie je potravu vyrobiť – zasiať trávnik a vypestovať trávu podľa svojich predstáv. Strava pre Božie ovečky – Božie slovo – je už jednoducho daná tým najvyšším Pastierom. Na pozemskom pastierovi je, aby túto vopred pripravenú pašu našiel, preskúmal, dobre sa na nej orientoval a aby tam privádzal stádo. A tiež by mal dbať na to, aby túto stravu ovečkám ukazoval a približoval spôsobom, ktorý je pre ne dosiahnuteľný a nie je stavaný pre žirafy.

Ale ani ovce to nemajú celkom bez práce. Pokiaľ nie sú zranené, musia sa na pašu dopraviť po vlastných a tam si musia samé tú dobrú trávu, ktorú im pastier ukáže, odtrhnúť a poprežúvať. Musia sa ponúkaného Božieho slova chopiť, privlastniť si ho a rozmýšľať nad ním. V úvode 1. Žalmu sa dočítame, že je blahoslavený ten, kto „má záľubu v zákone Hospodinovom a o jeho zákone rozmýšľa dňom i nocou.“ (Žalm 1,2)

Privedením stáda na pašu však práca pastiera nekončí. Správny pastier dbá na to, aby mali ovce z ponúkanej stravy úžitok. Vedie s ovečkami cielené rozhovory o Božom slove, ktoré im bolo predložené. Počúva ich a dáva im odpovede na ich otázky. Ak si prejdeme život Pána Ježiša zapísaný v evanjeliách, zistíme, že aj On strávil mnoho času v rozhovoroch so svojimi učeníkmi, a keď niečomu nerozumeli, vysvetľoval a pomáhal im pochopiť. Úlohou pastiera teda nie je stravu ovciam iba predložiť, ale sledovať aj cieľ – aby ovečky vďaka tejto strave dokázali prospievať a rásť, a aby ich život prinášal slávu tomu najvyššiemu Pastierovi, nášmu nebeskému Otcovi.

JÁN ČÍŽ

„Dědova ovce“

Když jsem byl dítě, pamatuji si, že prarodiče chovali mimo jiné i ovce. Nebylo to velké stádo, ale jen pár kusů, později třeba jen jedna ovce. Tu i tam jsem se o ně měl postarat i já. Spočívalo to ve vyvedení na pastvu, kde ovce buď byla přivázána na řetězu, nebo, což bylo častější, měla pojízdnou ohrádku. Tou se dalo postupně posouvat podle toho, jak ovce spásala trávu.

Pozoroval jsem, že ovce si k dědovi vytvořila báječný vztah, vztah důvěry a lásky, pokud je možno to tak nazvat. Projevovalo se to i tím, že dědovi stačilo otevřít dveře od stodoly a ovce šla za ním, až s ním vešla do ohrady. Nikam neutíkala, šla klidně. To já jsem měl co dělat, abych ji tam dotáhl, a to na řetězu. Ovce se prostě sekla a nechtěla jít. Když jsem se k ní přiblížil, tak začala zmatkovat, bláznivě se točit kolem kůlu a velmi rychle se řetězem omotala tak, že se nemohla vůbec hýbat. Musím se přiznat, že jsem nebyl dobrý pastýř, bral jsem to spíše jako povinnost, nutnost, úkol. Naproti tomu děda měl tu ovci skutečně rád a ona to cítila. Od něho se nechala v klidu pohladit, šla za ním, aniž by používal násilí. K dědovi měly ovce důvěru. Nejspíš vnímaly jeho láskyplný zájem.

Ovce je od přírody vcelku „hloupé“ zvíře, to jsem si říkal zejména tehdy, když bláznivě běhala kolem kůlu, na kterém byla uvázána, nebo když narážela hlavou do dveří stodoly přitom, jak jsem ji hnal domů. Na druhou stranu je velmi vděčná, pokud cítí, že je milována a od toho, komu důvěřuje, se nechá v klidu pohladit, žere mu přímo z ruky, nebojí se ho. Takový pastýř byl můj děda. S ovcemi si i povídal a ony znaly jeho hlas. Když přicházel, byly celé natěšené, že ho znovu vidí.

Dnes už ovce nemáme, ale tento obraz „dobrého pastýře“, který neváhá obětovat svůj čas i prostředky proto, aby se co nejlépe postaral o svou ovečku, ve mně zůstal. A ona cítí jeho lásku, důvěřuje mu a nechá se vést. Obraz pastýře a ovce Ježíš použil i pro mezilidské vztahy. Jak se já chovám k mým svěřeným ovečkám, ať už je to kdokoli? Byl to moc hezký obrázek, když ovečka přišla k dědovi a lísala se k němu, protože chtěla být hlazena. Byla vděčná a tak, jak uměla, mu opětovala svou lásku. A o to v životě přece jde.

ONDŘEJ ŠIMIK

O domácích **mazlíčcích**

Umřela nám naše kočka jménem Kočka. Jmenovala se vlastně Micka, tak ji pojmenovali její původní majitelé, ale protože nám toto jméno nepřišlo nijak nápadité, zvolili jsme ono podstatně „originálnější“ oslovení KOČKO. Zůstalo jí po celých blažených asi třináct let. Nikdo z nás totiž netušil, jak je vlastně přesně stará. Kočičí povahy bývají různorodé, ale tohle byl rozhodně jeden z těch nejvděčnějších a nejhodnějších zvířecích exemplářů, který jsem kdy potkala.

Měla už leccos za sebou, když k nám přišla – donekonečna vrněla při sebemenším náznaku pohlazení a nezřízeně slintala blahem při chování na klíně. Nechala se dětmi bez odporu vláčet a doslova na sobě dříví štípat. Když byl někdo nemocný, trpělivě setrvávala v jeho blízkosti. Když jsem byla těhotná, zlehounka, jako kočka, našlapovala po mých nohou, až se dovedně obtočila kolem mého břicha, položila si na něj hlavu, vrněla a hřála. Když byla nemocná, tiše někam zalezla a čekala, až to přejde; když už přece jen zamňoukala, věděli jsme, že je jí opravdu asi zle. Hodně času trávila na radiátoru ústředního topení, a když přes zimu víc přibrala a usnula hodně hluboce, stávalo se, že z ničeho nic z topení s pořádným žuchnutím „stekla“ jako pytel bláta.

Poslední roky už bylo znát, že je to skutečná kočičí dáma v letech. S naší nejmladší dcerkou jí však vproudila do žil nová energie. Přistoupila na její všemožné hry a *piškuntálie* a pouštěla se do nich doslova s mladickou nerozvážností a skutečným entuziasmem. Když jsme odpoledne přicházeli domů, za oknem na parapetu se rýsovala drobná siluetka jejího stříbřitého těla. Byla to moc hodná kočka. Nebyli jsme zrovna doma, když umřela.

Každý, kdo má doma nějakého zvířecího oblíbence, by jistě mohl napsat něco podobného. Domácí mazlíčci nám projevují lásku, vděčnost, něhu a věrnost, neodmlouvají nám, nehádají se s námi, když jim je zle, tak si zalezou, nekladou na nás přehnané, ba téměř žádné nároky. Je to veskrze pozitivní, úlevná a relaxační komunikace. A ještě se díky nim (máte-li psa) dostaneme denně na procházku! To se s lidským světem vůbec nedá srovnat! Neustále po sobě něco vyžadujeme, argumentujeme a nesouhlasíme, je to práce, dřina a obrovský výdej energie. Není o co stát.

A tak známe nejeden pár, nejednu rodinu, kde na sebe manželé sotva promluví nebo nanejvýš jen nevrle ucedí mezi zuby to nejnutnější, zato zvíře zahrnují přívalem něžností a veselých bonmotů. Zvířeti vykládají, jaký měli den, jemu se svěřují se svými starostmi, jemu věnují veškerou láskyplnou péči a pozornost. Miláček je přece jistojistě vyslechne, pochopí a nebude mít námitek. Zvíře se dokonce stává i jakýmsi komunikačním médiem, protože když už na sebe nejsou lidé schopni mluvit přímo, mluví ke zvířeti, přestože informace je směřována k přítomnému člověku. Zatímco zvířátku se kupuje šunčička a pamlsky (ale i oblečky nebo dovolená), když jde o to, skočit tomu druhému pro pečivo, do lékárny nebo prokázat jakoukoli, byť sebemenší laskavost, ochota se pohybuje pod bodem mrazu.

Ráda bych podotkla, že za to ty němé tváře nemůžou. Pán Bůh nám je dal některé k užitku a věřím, že některé i k potěšení (podobně jako třeba květiny). Zaslouží nakrmení, suchý pelíšek a vlídné zacházení, ale mohou představovat nepřirozenou výhybku v lidských vztazích, když se rozhodneme vydat se na cestu ne-komunikace, uzavřenosti a zatrpklosti. Jednoduše řečeno, nikdy není k dobrému, když zvířecího přítele povýšíme nad přítele lidského.

Víte, když ráno vstávám nebo přijdu domů z práce, chybí mi to přejetí rukou po hebkém kožíšku. Mrzí mě, že když se naší Kočce náhle přitížilo a umírala, nemohli jsme ji hladit a být s ní. Ale byla to jenom kočka... O to víc toužím po tom, aby se nic podobného nestalo žádnému z mých blízkých. Abych byla k dispozici ve chvíli, kdy se jim přitíží. Abych měla dost odvahy a síly být jim nablízku, až se jim přitíží nenávratně. Abych je mohla držet za ruku, až budou odcházet.

Srdečně

PETRA ELIÁŠOVÁ

John Claypool
Stopy lásky, o sile niesť utrpenie

Slovenské evanjelizačné stredisko, 2006, 110 strán, formát A6

Stopy lásky od autora Johna Claypoola je kniha, lepšie povedané malá drobná knižočka, ktorú som si zadovážila a prečítala už hodne dávno. No niektoré udalosti v mojom živote alebo v živote mojich blízkych ma k nej čas od času opäť vracajú. Momentálne mi ju pripomenula aj téma tohto časopisu. Jednou z úloh pastiera je aj pomoc trpiacim a John Claypool má v tejto veci určite čo povedať. Hlavnú myšlienku tohto dielka by som zhrnula autorovými slovami: „Táto kniha je odrazom osobného zápasu s realitou nevyliečiteľnej choroby, smrti a následným utrpením."

Autor knihy, kazateľ John Claypool, sa jedného dňa dozvedel, že jeho osemročná dcéra má leukémiu. Po prvých pokusoch s liečbou sa jej stav zlepšil a rodina dostala novú nádej. No nakoniec malá Laura Lue svoj boj po osemnástich mesiacoch ukončila odchodom do večnosti. Pre Johna i celú rodinu to bola veľmi ťažká skúška. Bolo to obdobie plné otázok a hľadania odpovedí. Počas tohto obdobia sa dokázal John postaviť za kazateľňu a rozprávať veľmi úprimne a otvorene, čo sa v jeho srdci a mysli odohráva a aké odpovede alebo postoje nachádza. A práve tieto kázne sú náplňou tejto malej knižky. Nie je to nič komplikované, žiadna vysoká teológia. Práve naopak, je to autentické, celkom jednoduché a zrozumiteľné rozprávanie človeka, ktorý na vlastnej koži prežíva silu utrpenia a straty. Autor tu veľmi pekne vykresľuje, čím trpiaci ľudia prechádzajú, čo potrebujú, a tiež čo nepotrebujú.

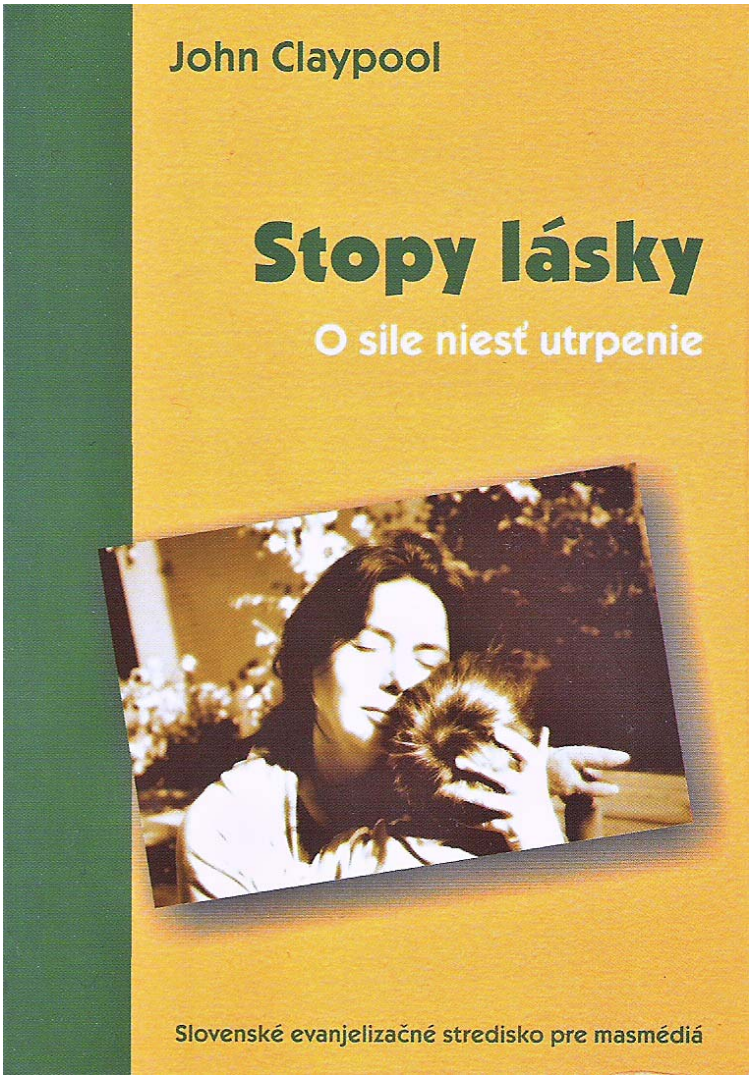

Základ našej nádeje

Svoju prvú kázeň s názvom „Základ našej nádeje" autor predniesol jedenásť dní po zistení diagnózy svojej dcéry. Hovorí v nej o tom, že život nie je podmienený získaním presných odpovedí. Práve naopak, Boh nás vyzýva najskôr k odvahe žiť a až následne získame skúsenosti a začneme životu rozumieť. Nie je možné nájsť uspokojivé odpovede na začiatku cesty, keď Boh so svojim dielom ešte nie je hotový. Treba si dávať pozor na povrchnosť a nerobiť uzávery príliš zavčasu. Veď ako môžeme niečo, čo ešte nie je uzavreté, nazvať dobrým alebo zlým?

Sila vydržať

Druhú kázeň predniesol autor po relatívne pokojných deviatich mesiacoch, po ktorých sa choroba opäť náhle rozbehla. Túto kázeň nazval „Sila vydržať" a hovorí v nej o dôležitosti správnych očakávaní od viery a správnych predstavách o Bohu. Spôsob, ako reagujeme, keď prechádzame údolím tieňov, je závislý práve od týchto dvoch faktorov.

Autor pripomína podľa slov z Izaiáša 40,27-29, že náš Boh je večný, je Stvoriteľom všetkého a je to tajomný Boh, ktorého múdrosť nemožno vystihnúť. Ale je to aj Boh, ktorý nie je unavený. Keď my nevládzeme spraviť už ani krok, On neustáva a nám unaveným dáva silu.

Autor hovorí tiež o tom, akým spôsobom Boh unaveným pomáha (Izaiáš 40,31): „Tí však, čo očakávajú na Hospodina, dostávajú novú silu, ako orly dostávajú krídla, budú utekať a neustanú, pôjdu a nevyčerpajú sa." Niektorí sa mylne domnievajú, že poradie Izaiášových slov by malo byť opačné, že najľahšie je kráčať a najväčším prejavom Božej pomoci je vznášať sa v oblakoch. A potom sú sklamaní, keď Boh ich vieru nekorunuje práve lietaním. Ale tí, ktorí prešli utrpením dobre vedia, že v tej chvíli nie je najväčšou výzvou uletieť alebo utiecť. V čase utrpenia je najväčšou výzvou a zároveň aj najväčším Božím darom dokázať vytrvať v boji, neklesnúť pod ťažkým bremenom, ale pomaličky krok za krokom ísť dopredu.

Život je dar

Tretia kázeň s názvom „Život je dar" vznikla mesiac po smrti malej Laury Lue. Autor tu hovorí o hľadaní výcho-

diska z tmavého údolia smútku a straty. Hovorí o troch cestách, ktoré vyskúšal. Prvú cestu nazval tichou rezignáciou, ale dospel k poznaniu, že Boh od nás neočakáva pasívne odovzdanie sa „osudu“, akýsi automatický život bez myšlienok a uvažovania, bez otázok a hľadania odpovedí. Veď Biblia je plná výziev ako: „proste a dostanete, hľadajte a nájdete, klopte a bude vám otvorené“. Druhou cestou bol pokus o úplné intelektuálne pochopenie situácie. Ale porozumieť Božím dielam a zámerom nie je také jednoduché. Boh nám určite ukáže svoje odpovede v pravý čas a v rozsahu, aký bude pre nás užitočný. Nie je však prínosné, ak sa o to usilujeme sami z vlastných síl a vlastným rozumom. A treťou cestou, ktorá jediná ho viedla ku svetlu, je cesta vďakyvzdania. V čase utrpenia alebo straty je dôležité uvedomiť si, že všetko, čo mám alebo som mal, vrátane života môjho i mojich blízkych, je nezaslúženým darom od Boha. Namiesto smútenia a sťažovania si, že toho nebolo viac, sa trpiaci človek potrebuje postupne preorientovať na vďačnosť za to, čo smel dostať a určitý čas si užívať.

Ako sa učiť znášať zármutok a utrpenie

Štvrtá a posledná kázeň je z obdobia asi tri a pol roka po smrti Laury Lue a má názov „Ako sa učiť znášať zármutok a utrpenie“. Autor sa tu s väčším časovým odstupom pozerá na udalosti svojho života. Hovorí, že nikto z nás sa počas svojho života nevyhne utrpeniu a stratám. Ako ich zvládať, rozoberá na príklade Jóba, ktorý prechádzal vo svojom utrpení určitými fázami ako šok, beznádej, únik do minulosti, návrat do reality, hnev a napokon rozhovor s Bohom zoči-voči. Jób si z toho všetkého odniesol dve veci – nové pochopenie vlastnej minulosti a nádej pre budúcnosť. Naším problémom je často prílišná naviazanosť na minulosť, na ľudí a veci, ktoré vlastne neboli našimi, boli len vypožičané od Boha. Naša neschopnosť odtrhnúť sa od nich nám bráni získať nové veci, hodnoty, možno vzťahy, ktoré nám Boh chce dať v budúcnosti. Ako autor v závere svojej knihy píše, ak nám Boh dal toľko dobrých vecí v našej minulosti, prečo by sa nemohol postarať aj o našu budúcnosť?

Ak vás táto téma zaujala, ak práve bojujete s utrpením alebo by ste chceli porozumieť a pomôcť tým, ktorí utrpením prechádzajú, viac sa dozviete v tejto knižočke. Je to poučné a zároveň nenáročné čítanie tak na jedno – dve poobedia.

JANA ČÍŽOVÁ

Nechaj sa viesť a povediem ťa

Keď počujem slovo pastier, tak sa mi v mysli vynorí báseň od Margaret F. Powersovej s názvom „Stopy v piesku“ a zároveň s ňou aj Žalm 23.

V 23. žalme kráľ Dávid opisuje toho najväčšieho pastiera. Tým pastierom je náš Pán Ježiš, ktorý sa o nás stará v každom okamihu života. Tento žalm sme sa učili už v besiedke a mne sa vryl do pamäte, takže si ho môžem pripomenúť kedykoľvek potrebujem. Za to som vďačná rodičom, ktorí nás viedli k tomu, aby sme sa učili verše ale i celé state z Biblie naspamäť. V tomto žalme Dávid opisuje Pána Ježiša nielen ako toho najväčšieho ale aj najstarostlivejšieho pastiera.

A prečo spomínam báseň „Stopy v piesku“? Je mi veľmi blízka. Autorka v tejto básni opisuje svoj sen, ktorý je v podstate rozhovorom s Pánom Ježišom. Tento rozhovor mi pripomína úsek môjho života. Vtedy som často kládla Pánovi podobné otázky bez toho, aby som premýšľala nad Pánovými úmyslami so mnou a mojím životom. Aj ja som sa často pýtala Pána: „Prečo ma v tých najťažších chvíľach nechávaš samú a nepomôžeš mi? Zabudol si na mňa? Veď ja to už ďalej nedokážem sama, čo nevidíš? Prečo ma nechávaš trápiť sa samú, čo tým sleduješ?“ Možno si poviete, že to bolo opovážlivé takto hovoriť s Bohom. Áno aj ja som s odstupom času uvažovala nad tým, ako som mohla klásť takéto otázky. Ako som si dovolila takto jednať s tým, ktorý za mňa život položil na kríži. Je ľahké chváliť sa ako dobre sa mi žije s Pánom a ako dobre sa mi koná Jeho vôľu, keď je to aj moja vôľa. Ale je ťažké v pokore brať od Pána a byť vďačná za utrpenie.

Dávidov 23. žalm som síce vedela naspamäť už od čias, kedy som navštevovala besiedku, ale v čase, keď som prechádzala svojou „dolinou tône smrti“ som si na moje zahanbenie naň nespomenula. Prečo som si nevedela spomenúť na to, že mám toho najlepšieho pastiera, ktorý sa o mňa neprestajne stará? Moja myseľ aj srdce boli naplnené niečím iným. Boli to výčitky, áno dobre čítate, výčitky. A pritom všetkom sa On, môj pastier, o mňa nepretržite staral a dával mi všetko čo som potrebovala.

Hospodin je môj pastier
nič mi nechýba.
Vodí ma na zelené pastviny,
privádza ma k tichým vodám.

A teraz, s odstupom času, si kladiem už len jednu otázku: „Ako si mohla byť tak veľmi opovážlivá a nevďačná?“ Keď znovu a znovu čítam 23. žalm tak nemôžem inak ako obdivovať starostlivosť toho najlepšieho pastiera. A samozrejme byť za ňu vďačná. Veď On pozná všetko, čo potrebujem a nielen pozná ale mi to i zabezpečuje v každom čase. Vždy mám všetkého dostatok a nič mi nechýba. Tak ako to píše aj kráľ Dávid v tomto žalme. Opisuje tu, aký má pastier byť a aký náš Pán a pastier v skutočnosti aj je.

Nikdy som nehladovala a nepocítila v ničom nedostatok. Prečo? Pretože sa o mňa stará môj pastier. Môj Pán mi nikdy nepovedal: „Vieš, teraz som unavený, postaraj sa o seba sama.“ Alebo: „Keď si taká nespokojná a tak opovážlivá, stále mi niečo vyčítaš, ukáž mi, ako sa vieš o seba postarať.“ Nikdy so mnou nestratil trpezlivosť ale neprestajne sa o mňa stará. A ja môžem iba jedno: s pokorou a ďakovaním prijímať Jeho opateru a lásku. A slovami piesne vyznávať: „Ty si môj Pastier, v Tebe všetko mám čo hľadám... a moje kroky vedieš istou cestou Svojou, a ma chrániš od prehratých bojov... dnes viem, že si to najlepšie čo mám.“

LENKA RAKŠÁNYIOVÁ

Svedčiť o Kristovi v Nórsku

Nórsko je známe krásou svojej prírody, fjordmi a vrchmi, a tiež vysokou životnou úrovňou jeho obyvateľov. Má bohaté duchovné dedičstvo a v minulosti vyslalo mnohých misionárov do iných krajín. Je tiež známe svojím bohatstvom v zásobách ropy, najväčších v Európe. Spolu s tým je to však spoločnosť, ktorá je stále viac sekulárnou. V roku 2015 malo Nórsko 5,2 miliónov obyvateľov. 73% z nich patrilo do štátnej Luteránskej cirkvi Nórska, čo je výrazný pokles oproti 86% v roku 2001 a tobôž 96% v roku 1950. Veľký počet Nórov opustil a opúšťa štátnu cirkev. Pravidelní návštevníci nedeľných bohoslužieb tvoria iba 3% z počtu členov cirkvi. Keď uvážime, že v roku 2008 iba 25% Nórov verilo v existenciu osobného Boha a 40% nie, nie je takýto prudký pokles členstva v štátnej cirkvi prekvapením.

Tak ako vo Švédsku aj v Nórsku sa väzby medzi štátom a luteránskou cirkvou postupne oslabili a ***od 1. 1. 2017 sa luteránska cirkev stala nezávislou od štátu***. Metodisti a letniční kresťania nezaznamenali v minulých rokoch prírastok členstva. ***Letničné zbory*** mali v roku 2015 okolo 40 000 členov. Pred masovou imigráciou boli po luteránoch druhou najväčšou cirkvou v Nórsku. Avšak malé letničné zbory zanikli a i väčšie boli oslabené odchodom radikálne charizmatických skupín.

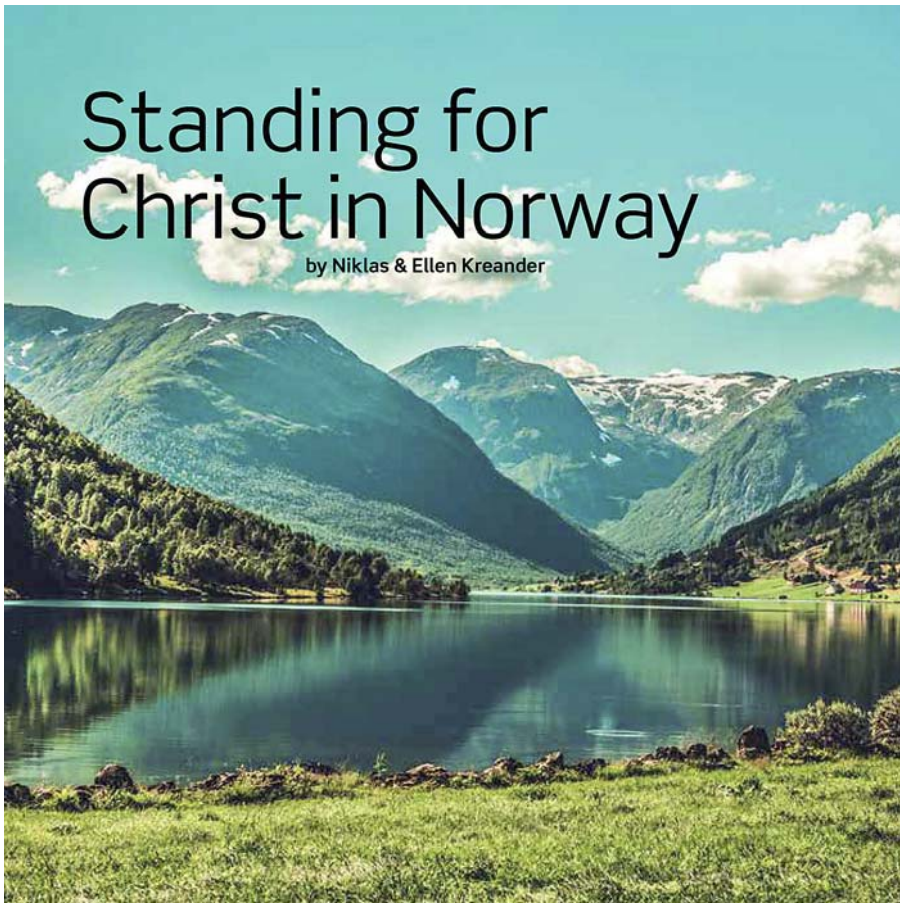

Cirkvi, u ktorých sa ukázal najväčší rast, boli ***katolícka a pravoslávna***. V roku 1950 bolo v Nórsku menej ako 5 000 katolíkov, v roku 2015 ich bolo už oveľa viac ako 140 000. Za príčinu tohto veľkého rastu sa považuje imigrácia zo Stredného Východu, ale aj z juhu Európy. Z nej zaznamenali rast tiež niektoré evanjelikálne cirkvi, napríklad baptisti. V nedávnych rokoch tiež ***veľmi narástol počet budhistov a moslimov***.

Výzvy

V luteránskej cirkvi sú skupiny verných veriacich a tiež misijné organizácie a takzvané modlitebné domy. Avšak v tejto cirkvi sú mnohí biskupi liberálni darvinisti, ktorí nepovažujú Bibliu za Bohom inšpirovanú knihu. Mnohí, vrátane teológov a vodcov cirkevných zborov, ju považujú viac za ľudské než Božie dielo, ktoré nemá zvrchovanú autoritu. Pri prieskume v roku 2012 medzi vodcami zborov 75% z nich považovalo biblickú správu o stvorení iba za metaforu (básnický obraz), 17% nepovažovalo potopu sveta za historickú udalosť a 50% verilo celkovo alebo čiastočne v evolúciu.

Posun preč od pravdy Svätých Písiem má mnohé dôsledky. Stále menej ľudí namiesto v manželstve žije v zákonom neviazanom zväzku. Sexuálna morálka klesá a rastie počet znásilnení. Farári sobášia rozvedených a tiež takých, čo sa pred sobášom nepoznali. Kresťanskí lekári strácajú zamestnanie, keď odmietnu uskutočňovať potraty. V cirkevných voľbách roku 2015 zvíťazili liberáli a od roku 2016 farári odbavujú homosexuálne sobáše. Na tých, ktorí to odmietajú robiť, je vyvíjaný veľký tlak. Tento tlak bude uplatňovaný aj na vodcov ostatných cirkví.

Realita pekla sa veľmi zriedkavo spomína v kázňach farárov hlavnej cirkvi a mnohí neveria, že takýto trest bude. Tento trend, spojený s vierou, že spasenie je zaručené krstom novorodencov, spôsobuje, že väčšina ľudí necíti potrebu pokánia a spasenia skrze Ježiša Kris-

no bolo ***v národnej televízii vysielanie o šírení evanjelia v Kristiansande***, ktorého súčasťou bolo i čítanie celej Biblie. Koná sa tiež povzbudzujúca služba evanjelia v nórskych väzniciach.

Letný tím GLO (Gospel Literature Outreach)

V auguste 2016 pozvali sme do mesta Skien, kde pôsobíme, ***evanjelizačný tím GLO*** z Veľkej Británie. Naším zámerom bolo ***predstaviť Ježiša Krista deťom a ich rodičom***. Tím mal 7 členov, jedno, dievča bolo z Lotyšska. Ich evanjelizačných vystúpení po tri dni sa zúčastnilo 24 detí a 3 matky. Pomocou bábok im predstavovali príbeh Zachea a popri ňom ich učili verš Jána 3,16 v nórčine. Pred začiatkom tohto predstavenia a učenia sa ponúkali sme deťom hry, tvorivú činnosť i skákanie na nafukovacom hrade. Pán Boh nám dal k vystúpeniu vonku pekné počasie – vďaka Mu za to!

Okrem toho sme usporiadali ***medzinárodný večer pre susedov i návštevníkov a príslušníkov zboru***. Počas neho boli ponúkané pokrmy rôznych národov Potom tím GLO spieval kresťanské piesne. Prišla poľská susedka a tešila sa z večera. Cez deň sa jej stratil pes, takže na pozvanie odpovedala, že ak sa včas nenájde, nebude môcť prísť. Modlili sme sa, aby sa našiel a on prišiel k našej bráne na radosť jeho panej.

Mali sme tiež ***spoločné zhromaždenie v našom zbore***. V ňom tím GLO spieval chvály Bohu a jeho členovia vydávata. Mnohí farári neveria, že obrátenie je nutné. Tí, čo nie sú spojení s cirkvami, predstavujú skupinu, ktorú možno zasiahnuť evanjeliom. Musíme však vytrvať v zdieľaní radostnej zvesti o Ježišovi Kristovi.

Je tu hnutie, ktorého cieľom je odstrániť kresťanstvo z verejného života. Bolo už úspešné v tom, že sa mu podarilo umenšiť kresťanskú výchovu v materských a ďalších školách. Niektoré školy zrušili tradíciu chodiť s deťmi do kostola na Vianoce. Aj aktivity univerzitných študentov bez dobrého duchovného vedenia sa zmenšujú.

Pozitívne pohľady

Stále sú tu evanjelikálne cirkvi aktívne pre Boha. Robia skvelú prácu s deťmi a používajú dobré, na Biblii založené pomôcky. Uskutočňujú kresťanské tábory pre deti a podporujú spevácke zbory, ktoré spievajú piesne uctievajúce Boha a Pána Ježiša Krista. Kresťania, čo sa prisťahovali do Nórska z iných krajín, prinášajú nové nadšenie pre evanjelium a zakladajú zbory. Občas počujeme o spasení Nórov, ale chceli by sme viac vidieť pôsobenie Božej moci, ktorá premieňa životy.

Viacero nórskych kresťanov vystupuje verejne v médiách na obranu pravdy evanjelia. Je tu intenzívne ***kresťanské vysielanie v rozhlase a v televízii***. Prebieha tiež kampaň ***Modlitba za všetkých,*** v rámci ktorej sa konajú modlitby za všetkých obyvateľov Nórska. Nedávali svedectvo. Bolo to prvé zhromaždenie v našich nových priestoroch. Boli sme veľmi povzbudení počas denných stíšení s členmi tímu a veľmi požehnaní v spoločenstve s nimi.

Prosíme, modlite sa

- ***za ľudí z iných krajín***, čo prichádzajú pracovať a žiť v Nórsku, osobitne za ľudí z islamských a katolíckych krajín – za múdrosť od Boha, ako ich zasiahnuť evanjeliom,
- ***za príležitosti k osloveniu Nórov***, ktorí sú sklamaní niekdajšou štátnou cirkvou, aby Pán Boh otvoril dvere pre evanjelium premáhal pochybnosti a skepticizmus,
- ***za kresťanov, čo bojujú proti sekularizmu***, najmä na univerzitách a v médiách, za ich ochranu a smelosť, za službu vo väzniciach,
- ***za bratský zbor v Skiene***: aby sme slúžili jedni druhým k dobrému, rástli v poznaní Božieho Slova a niesli ľuďom evanjelium,
- ***za návštevu ďalšieho tímu GLO v roku 2017,***
- ***za miestnych veriacich v Skiene***, aby boli povzbudení pokračovať celoročne v evanjelizácii aj výchove k učeníctvu.

NIKLAS A ELLEN KREANDER MANŽELIA SÚ BRATSKÍ MISIONÁRI V NÓRSKU, NIKLAS PÔSOBÍ AJ NA UNIVERZITE
Z ECHOES MAREC 2017
PRELOŽIL JÁN HUDEC

Samson
hrdina s poněkud nečistým štítem

Stránky Bible nám představují pestrou škálu postav, které se staly v konkrétní etapě dějin důležitými nástroji v naplňování Božích plánů a záměrů. Zatímco některé z těchto postav jsou nám svým vyjadřováním, prožíváním a jednáním blízké, jiné jsou pro myšlení Středoevropanů 21. století „stravitelné" už podstatně hůře. Jestli je v Bibli nějaká postava hrající roli v prosazování zájmů Božího království nesympatická mně, pak je to zcela jistě Samson. Jak se tak nezodpovědný, prchlivý a smyslný člověk mohl dostat až mezi hrdiny víry, zmiňované autorem 11. kapitoly Listu Židům?

Oddělen již před početím

Samsonův příběh[1] se odvíjí v 11. století před Kristem na území jihozápadně od Jeruzaléma, kde se střetávaly zájmy, kultura i víra Izraelců a Pelištejců. V situaci, kdy jsou Izraelci již několik desítek let pod silným útlakem svých regionálních konkurentů, nechává Hospodin povstat člověku, jehož úkolem nebylo nic menšího než vysvobození a správa Božího lidu. Už od početí, nebo vlastně ještě dříve, se Samson stává člověkem vyvoleným a odděleným, zmocněným a požehnaným jako málokdo před ním i po něm: Jeho narození, do té doby neplodným rodičům, je ohlášeno andělem, který se zjevuje vskutku impozantně – po splnění svého zvěstovatelského poslání odchází zpět do nebe společně s plameny stravujícími oběť Samsonova otce Manóacha.[2] Už před samotným početím je Samson oddělen pro celoživotní nazírství,[3] tedy specifické zasvěcení Hospodinu, které je blíže definováno v 6. kapitole knihy Numeri. Jeho dospívání provází Boží požehnání a v dospělosti se stává superhrdinou, který si svými nadpřirozenými výkony nezadá s postavami komiksových příběhů vydavatelství Marvel.

Nazír bez vnitřní motivace?

Navzdory všemu výše zmíněnému se ovšem Samsonův charakter k postavě s jinak výrazně mesiášskými rysy příliš nehodí. Jakoby Božím povoláním, milostí a dary dokonce pohrdal: nedal příliš na rady svých rodičů, všechny tři, jeho v Bibli uváděné partnerky, zřejmě pocházely z řad Pelištejek a jeden z největších zázraků jeho života se stal po noci strávené s prostitutkou.[4] Nedělá si těžkou hlavu ani s posvěcením vyžadovaným Mojžíšovým zákonem od nazírů v oblasti stravování – klidně spořádá med vyškrábaný ze zdechliny lva,[5] svou snoubenku, stejně jako i pozdější partnerku Delílu, si našel v osadách údolí Sorék[6] s věhlasnou vinařskou tradicí, ačkoliv právě z plodů vinné révy bylo nazírům striktně zakázáno cokoliv pít či jíst. Zdá se, že hlavními emocemi určujícími jeho jednání byla sexuální touha a prchlivost – zcela absentuje rozvážnost a sebeovládání. A co je nejhorší, z ničeho v jeho příbězích nevyplývá, že by mu nějak zvlášť záleželo na Božích věcech. Ostatně hlavním motivem jeho jednání i ojedinělých modliteb se zdá být osobní msta.

Tři klíče k pochopení Samsonova příběhu

Jak je možné, že Hospodin použil pro své záměry s Izraelem právě takového člověka? To opravdu nebyl po ruce někdo zodpovědnější, svatější, pokornější, ...? Abychom lépe porozuměli Samsonovu příběhu, potřebujeme pochopit tři důležité pravdy, které se v něm odrážejí a které korespondují i s jinými biblickými místy:

První klíč - Bůh povolává, koho chce

I když se nám to nemusí pranic líbit, pánem a králem, jedinou absolutní autoritou nad Izraelem i církví je Hospodin sám. A za nástroj prosazení svých zájmů si může povolat, koho chce, aniž by měl nějakou povinnost se nám ze svých rozhodnutí zodpovídat nebo se nás ptát na náš názor. Starozákonní Izrael i novozákonní církev nejsou demokracie (lidovlády), ale teokracie (bohovlády). A navzdory nejrůznějším demokratickým náladám a prvkům pronikajícím do života Božího lidu v minulosti i žhavé současnosti je to jen a pouze Bůh, kdo má oprávnění prosadit bez výjimky svůj pohled na věc. Může nás řádně rozhodit, když si pro své záměry povolá někoho, kdo nemá patřičné vystupování, zkušenosti, zralost a dokonce ani teologické vzdělání.

Vzpomínám na situaci, kdy v jednom ze sborů, kde jsem v minulosti sloužil, uvěřil v Pána Ježíše asi čtrnáctiletý romský kluk z velmi tristních poměrů. Přesto, že šlo o duchovní „novorozeně" s řadou problémů a s prakticky nulovou známostí Bible, Duch svatý jej obdaroval tak, že jiným lidem ve sboru sloužil povzbuzením i prorockými zjeveními do jejich životů. Dějiny církve nám přinášejí řadu příkladů takových povolání „neschopných" a lidským pohledem „nevhodných" služebníků. Ať už to byli prachobyčejní a občas ne právě bystře chápající galilejští rybáři v době Ježíšově, nebo třeba nedostudovaný a podceňovaný venkovský synek a pozdější významný evangelista 19. století D. L. Moody, či o století později nástroj probuzení mezi jihoamerickými indiány Bruce Olson, se kterým na počátku jeho služby odmítly spolupracovat etablované církve i misijní stanice. Bůh je svrchovaný, své milosti může udělovat, jak sám chce, bez ohledu na naše zásluhy a schopnosti; jeho plány a záměry totiž převyšují ty naše, způsobem srovnatelným s rozdíly mezi plánováním farmáře a mravence nacházejícího se v mraveništi na jeho pozemcích.

Klíč druhý - koho Bůh oddělí, toho chrání

Co je Bohem posvěcené – rozuměj „oddělené" – pro jeho království, to je nedotknutelné. Lidé Bohem povolaní k vůdcovství (a pozor, mám na mysli opravdu Bohem, nikoliv na základě lidských intrik, korupce či třeba politikaření) jsou zkrátka autoritami zastupujícími v daných okolnostech a souvislostech Hospodina. I přes svá mnohá selhání tak byl Samson jako správce Izraele Božím vyvoleným, a tudíž požíval Hospodinovy ochrany a požehnání.

1 Sd 13-16
2 Sd 13,19-21
3 Sd 13,5
4 Sd 16,1-3
5 Sd 14,8-9
6 Sd 14,5 a 16,4

A to po mnohem delší dobu, než se nám na první pohled z Bible zdá – šlo o nějakých 20 let.[7]

Možná pochopíme tento rys jeho života lépe, když si vybavíme situaci z doby vlády krále Saula. Ačkoliv pro jeho vlastní selhání Hospodin oddělil pro vládu nad Izraelem krále nového, Davida, poměrně dlouho zůstával na trůnu stále Saul. Zjevně už byl mnoha Božím věcem spíš na překážku, ale přesto ho Hospodin na tomto postu ponechával a chránil. Pochopil to i sám David. Opakovaně se mu naskytla příležitost Saula odstranit[8] a chopit se svého prorocky zaslíbeného dědictví, ale neučinil tak, dokud Saul nezemřel. Pak ho dokonce oplakával jako Bohem pomazaného, přestože by se mohl radovat ze získaného trůnu.[9] I když to může některé křesťany velmi zaskočit, i zkušení, obdarovaní a s velkým požehnáním Bohu sloužící lidé některé zkoušky nezvládají. Vzpomeňme na „otce věřících" Abrahama a jeho manželská selhání[10] či apoštola Petra, který musel být v Antiochii pro zjevné pokrytectví dokonce napomínán veřejně, [11] nebo ctěné starší jeruzalémského sboru, kteří svými teologickými postoji a tradicemi zjevně komplikovali život Pavlově misii mezi pohany.[12] Přesto jim Hospodin žehnal dál a dál si je používal ke svému dílu.

Klíč třetí - nekonečná milost má také své meze

Na rozdíl od některých jiných, v Boží autoritě stojících služebníků, však velkým hendikepem Samsonova života bylo to, že v jeho blízkosti nebyl nikdo, kdo by ho za jeho přestoupení a svévolné jednání byl schopen napomenout, či dokonce patřičně usměrnit (snad částečně jeho rodiče, ovšem zjevně nepříliš důrazně a s nulovým efektem[13]). Zatímco Saul měl svého Samuela[14], David Nátana[15] a Petr Pavla, Samsonův život nikdo nekorigoval. Nedotknutelnost ve výše uvedeném smyslu ovšem neznamená nekorigovatelnost. A jedna z nejhorších věcí, která se Božím služebníkům může stát, je, že se jejich autorita jeví jako natolik velká, že nikoho ani nenapadne (a pokud napadne, tak se neodváží) jim jejich pochybení vytknout. Hřích pak může ve skrytu působit v životě člověka velmi dlouho, aniž by to mělo na jeho službu Bohu nějaký zjevný negativní dopad – mnozí křesťané byli velmi zaskočeni, když zjistili, že jejich oblíbení kazatelé, evangelisté či misionáři roky žili „alternativní" život v závislostech, finanční nepoctivosti či cizoložství, a při tom skrze jejich službu lidé byli povzbuzováni, uzdravováni, osvobozováni, obraceli se k Pánu... Hřích ovšem člověka nakonec zničí. A zde se dostáváme k třetí důležité pravdě Samsonova příběhu: Ani nekonečná Boží milost není „nekonečná". Znevažování a zlehčování Božích darů a povolání, neposvěcení a neposlušnost mívá dříve či později fatální důsledky.

I v případě Samsona míra Boží trpělivosti přetekla a Bůh své obdarování, milost a ochranu Samsonovi nakonec odňal. Samson „dojel" na svou slabost pro ženy. Ovšem tím hlavním důvodem jeho pádu, který můžeme vnímat spíš jaksi mezi řádky příběhu, byla Samsonova bohorovnost ilustrovaná vydáním nazírství (symbolizovaného celoživotně nestříhanými vlasy) všanc pohanům. Celou tragédii kritického okamžiku ilustruje výrok vypravěče Samsonova příběhu: *„...On nevěděl, že se od něj Hospodin odvrátil."*[16] Jeho síla byla pryč, protože neměla původ v pravidelném cvičení ve fitcentru, ale jen a pouze v Hospodinu a jeho povolání. V jedné minutě Samson přišel o oči, svobodu, obdarování, autoritu, nedotknutelnost, důstojnost, čest – a především o Boží přízeň. Boží milost je zadarmo, ale má obrovskou cenu. Její zneužití či zlehčování přináší pád. Zkusme si vybavit v něčem podobnou tragédii života Ezaua, který pro okamžité krátkodobé uspokojení fyzické potřeby odevzdá jinému člověku největší milost, které se mu bez zásluh dostalo – vlastní prvorozenství. S tím přichází o Boží přízeň a ani pozdní pláč už tuto fatální ztrátu nedokáže zvrátit.[17]

Přátelství s Bohem má provázet bázeň

Samsonův příběh by nás měl naplňovat bázní. Ve vztahu k Bohu je to postoj, o kterém se dnes již příliš nemluví. Důraz kladený v současné církvi na prožívání lásky, radosti a přátelství s Kristem (což je důraz bez pochyby správný, potřebný, a hlavně biblický) nám někdy vytěsňuje druhou stranu téže mince, tedy skutečnost, že láska a přátelství s Bohem musí jít ruku v ruce s bázní pramenící z Boží svatosti, moci a svrchovanosti.[18] byť se může zdát, že jsou to postoje, které se vzájemně vylučují. Úcta a respekt před Hospodinem jsou možná bližší postojům starší generace křesťanů, která ještě zakusila boj víry v totalitním státě. V současné církvi se moc nenosí. Je to však rozměr duchovního života, který je důležitým tématem Nového zákona: „Proto, moji milovaní, jako jste vždycky poslouchali, nikoli jen v mé přítomnosti, ale nyní mnohem více v mé nepřítomnosti, s bázní a chvěním uvádějte ve skutečnost svou záchranu."[19] Do života víry patří jak důvěra a přátelství vyplývající z poznání ohromné lásky, kterou k nám Bůh má, tak i bázeň před Tvůrcem, jemuž se každý člověk na Zemi bude jednou zodpovídat. Náš Bůh je Bůh milující,[20] ale také oheň stravující.[21]

ZDENĚK KAŠPÁREK

7 Sd 15,20 a 16,31
8 1S 24 a 26
9 2S 1
10 např. Gn 12,11-20 16,1-2 či 20,2-13
11 Ga 2,11-14
12 Sk 15,5nn 21,18-24 Ga 2,12
13 Sd 14,3
14 1S 13,13nn a k. 15
15 2S 12,1-25
16 Sd 16,20 Český studijní překlad, KMS, Praha 2009
17 Gn 25,29-34 a Žd 12,16-17
18 Fp 2,12
19 Fp 2,12 Český studijní překlad, KMS, Praha 2009
20 1J 4,16-18
21 Žd 12,28-29

Žalm 23
z pohledu pastýře ovcí

Chceme-li se dozvědět hodně užitečného z oblasti pastýřské služby, stojí za to přečíst si knížku s titulem v nadpisu této recenze. Jejím autorem je W. Filip Keller a byla vydána již v roce 1995 ve vydavatelství A-ALEF. Tedy nic nového, možná ji dokonce máte doma ve své knihovničce. Přesto stojí za to se do ní podívat. Najdete tam doslova „klenoty" pro to, čeho se v naší sborové praxi nedostává, totiž opravdových duchovních pastýřů. Tedy ne lidí, kteří do vás budou „hustit" teologická dogmata a řešit věroučné problémy, ale budou vašimi praktickými průvodci v problémech každodenního života.

Filip Keller se narodil ve Východní Africe. Studoval zemědělství na univerzitě v Torontu a léta se věnoval vědeckému výzkumu v oblasti zemědělství a chovu dobytka v Kanadě. Později se zaměřil na ekologický výzkum ve Východní Africe, zabýval se fotografováním zvířat ve volné přírodě a byl činný jako žurnalista. Často přednáší v křesťanských sborech a kroužcích mládeže. Ve svém sboru působí jako laický kazatel.

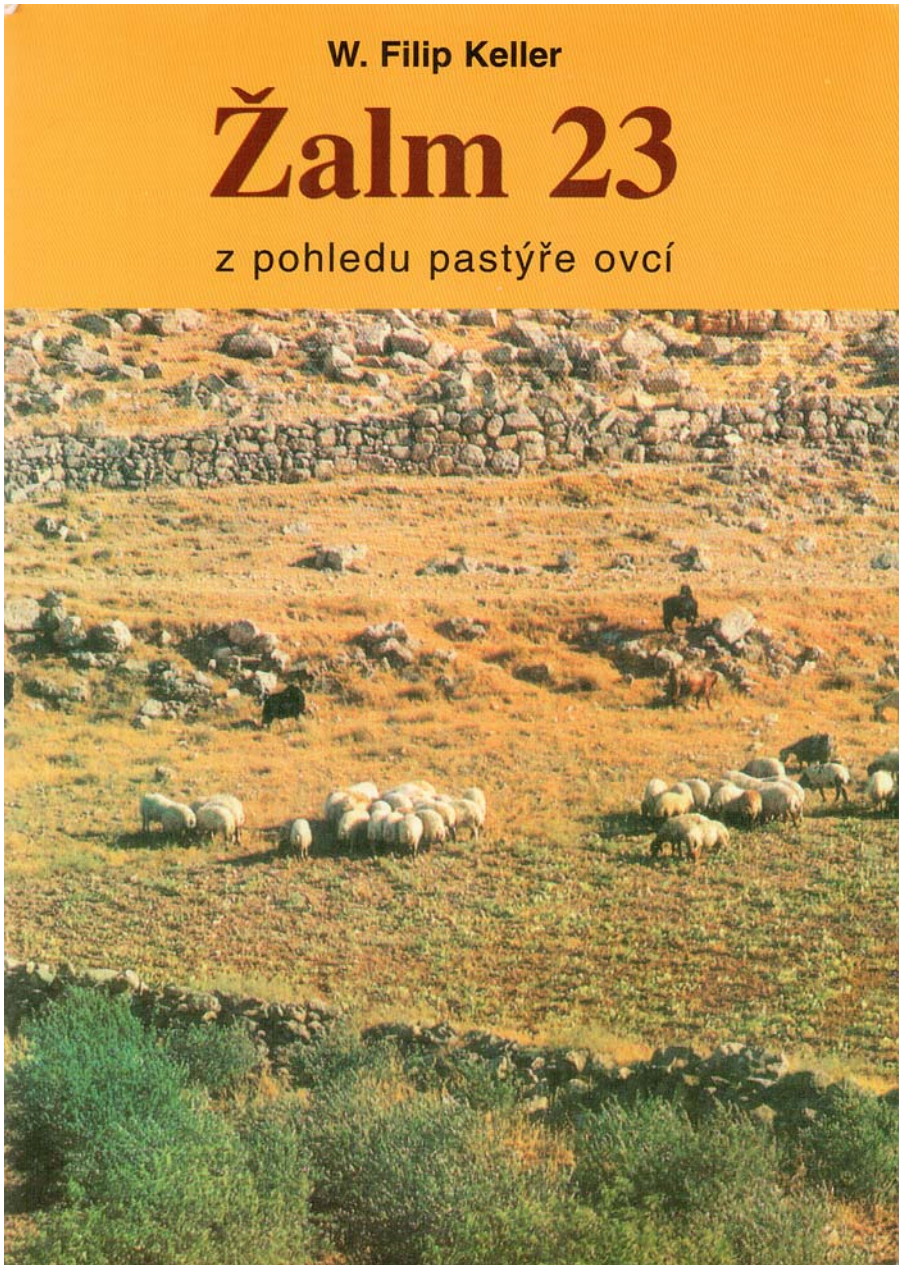

Ve své knize důsledně prochází známý Davidův 23. žalm a dívá se na jeho jednotlivé pasáže z hlediska znalce ovcí. Je mu nápadná určitá podobnost mezi životem ovcí a životem lidské společnosti. Hned pak vyvozuje závěry, které se týkají nás lidí a našeho života.

Kniha ukazuje některé skutečnosti, které jsem, i když pocházím z venkovské rodiny, prostě nevěděl. A nejsou to věci nepodstatné. Ostatně, začtěte se do ukázky z pasáže „Duši mou občerstvuje":

Jsou ovce neklidné, zdrcené, „ležící na hřbetě". Jestliže se za určitých okolností ovce převrátí tak, že leží na hřbetě všema čtyřma nohama vzhůru, nikdy sama nevstane... Leží na hřbetě, mává nohama a marně se snaží postavit. Občas zabečí o pomoc, ale dál leží a zoufale mává nohama. Jestliže jí co nejdříve někdo nepomůže, zahyne. Proto je velmi důležité, aby pastýř každý večer stádo kontroloval a přepočítával...

Ovce ležící vzhůru nohama bedlivě sleduje nejen pastýř, ale i šelmy – káňata, supi, psi, stepní vlci, pumy, které dobře vědí, že ovce ležící vzhůru nohama je snadnou kořistí. Proto musí pastýř své ovce bedlivě střežit. Vždyť i největší a nejtučnější ovce může snadno uhynout... Stává se to nejčastěji tak, že tučná, dlouho nestříhaná ovce se uvelebí do nějakého dolíku. Když se chce pootočit nebo protáhnout, těžiště těla se posune a nakonec leží tak, že nedosáhne nohama na zem... V této poloze se začnou v jejím bachoru tvořit plyny. Ty se hromadí a začnou omezovat krevní oběh, takže dochází k nedokrevnosti nohou. Je-li horko a slunečno, zajde ovce během několika hodin...

To je příklad z Lukášova evangelia o ztracené ovci. Čteme tam, jak ji pastýř s mnohou námahou hledá a jak se raduje, když ji najde, postaví na nohy a znovu připojí ke stádu...

Berme život Božího dítěte realisticky. Je to tak, že většina z nás často leží bezmocně vzhůru nohama, ačkoliv patříme Pánu Ježíši a toužíme, aby nás vedl. Přesto často klopýtáme a padáme právě tehdy, když se cítíme nejbezpečněji...

Začíná to touhou po klidném odpočinku... Největší nebezpečí nám tedy hrozí, když

nechceme nést kříž, obcházíme těžkosti a hledáme pohodlnou cestu životem, která nevyžaduje vytrvalost a ukázněnost... Často jsme k sobě shovívaví, nejsme ochotní vzdát se pohodlného života, příjemného místečka. Tu se může stát, že mne dobrý pastýř povede na jinou pastvinu, kde nebude vše tak pohodlné a příjemné. Bude mně to užitečné a jemu ke slávě.

Jinou příčinou, proč se ovce převrátí na hřbet, může být nadměrné množství vlny. Ta zplstnatí, slepí se špínou a výkaly a ovce se zhroutí pod tíhou vlastního rouna. Vlna je obrazem starého, tělesného života,... kdy lpím na svých nadějích, touhách a přáních... je zde moc věcí, které mne spoutávají: pozemské statky, světské smýšlení, hledání jiných věcí, než je Boží království. To vše mne sužuje, táhne k zemi, chce mne zničit...

Stříhání není nic příjemného. Ovce se nerady stříhají a pro pastýře je to těžká práce... Po stříhání si oddechne ovce i pastýř. Ovci už nehrozí nebezpečí zhroucení... Podobně musí Pán pro naši záchranu naložit s naším starým sobeckým životem.

Třetí příčinou, proč se ovce obrátí vzhůru nohama, může být její vypasenost... Právě ony velmi často leží na hřbetě. Nadváha je činí těžkopádnými... Jakmile pastýř zpozoruje toto nebezpečí, podrobí ovce odtučňovací dietě.

Jak vypadá nebezpečně „vypasený" křesťan? ... Je to sebejistý, ve vlastních očích bohatý člověk, který se honosí svými úspěchy v zaměstnání a v rodině a snad i v práci pro Pána... Vysoká životní úroveň není důkazem pravé blaženosti v Bohu. Jak je to pro nás blahodárné, že náš dobrý pastýř... neotálí zasáhnout, aby nás uvedl do zdravé střízlivosti.

Zajímavý je také pohled na stať „Dobrota a milosrdenství následovati mne budou". Tam píše:

V Africe, kde jsem strávil mnoho let, zanechal David Livingstone větší dojem než miliony jiných bělochů. Všude, kudy prošel... zůstaly stopy požehnání. Domorodci, jejichž jazyku se nikdy nenaučil, ještě po mnoha letech vzpomínali na láskyplného lékaře, kterého po všechny dny jeho života následovala dobrota a milosrdenství...

A znovu ta neodbytná otázka: Jak se k lidem chovám já? Sedím na soudné stolici a shlížím s opovržením na své padající bližní, nebo mám mysl Kristovu? Snažím se dát něco dál z té dobroty a milosrdenství, které mne následují po všechny dny? Umím se k nim sklonit a ztotožnit se s jejich bídou? Vidím ztracený svět očima Pána Ježíše, plný soucitu a milosrdenství, obětavé lásky, nebo jím opovrhuji a žádám pro hříšný svět Boží soudy? Umím svým bližním odpustit a zapomenout jejich vinu tak, jak Bůh v Kristu odpustil mně? ... Kdo nedokáže odpustit a není ochoten pozvednout klopýtající a padající, ten ví málo nebo nic o významu odpuštění a milosti, kterého se mu dostalo v Ježíši. To je jeden z důvodů, proč je církev dnes tak málo přitažlivá. Lidé u nás marně hledají lásku a porozumění. Naše lhostejnost je odrazuje.

Kdo zakusil dobrotu a milosrdenství Boží, bude své bližní přijímat s láskou, srdečně, plný ochoty a milosrdenství. To jim bude užitečné. Ale přinese to užitek i Bohu a nám.

Opravdu stojí za to si tuto knížku přečíst – zvlášť když uvažujeme o pastýřské péči mezi křesťany.

PŘIPRAVIL TOMÁŠ PALA

Tom Short

Pět klíčových otázek křesťanství

Křesťanské sbory, 2016, 78 strán

Pět klíčových otázek křesťanství od autora **Toma Shorta** je malá útla knižka, ktorá sa zaoberá piatimi základnými otázkami kresťanstva:

Naozaj máme dôkazy Božej existencie?

Je Biblia len jednou z mnohých kníh?

O tom, čo je pre mňa dobré, nerozhodujem snáď ja sám?

Je Ježiš iba významným učiteľom?

Byť kresťanom nie je nudné alebo obmedzujúce?

Možno sa vám už stalo, že vám takéto alebo podobné otázky niekto položil, prípadne ste si ich kládli alebo ešte stále kladiete vy sami. V tejto knihe nájdete na ne zopár stručných a zrozumiteľných odpovedí.

Táto kniha sa radí k evanjelizačnej literatúre. Je určená predovšetkým pre tých, ktorí Boha ešte len hľadajú. No zároveň môže byť dobrou inšpiráciou aj pre veriacich kresťanov, ktorí si potrebujú sformulovať zrozumiteľné odpovede na vyššie položené otázky, aby dokázali reagovať na otázky svojho okolia. Ako autor vo svojej knihe hovorí, viera v Boha totiž nie je slepou dôverou v niečo intelektom neuchopiteľné, nevysvetliteľné. Viera v Boha má svoje opodstatnenie aj v oblasti rozumu a logiky.

V závere knihy autor opisuje jednoduchý spôsob, ako sa stať kresťanom, ako nájsť pravý zmysel života a predovšetkým odpustenie svojich hriechov. Autor pripája tiež svoju vlastnú skúsenosť, ako sa on stretol so živým Bohom.

Kniha vyšla aj v slovenčine pod názvom **Čo ak predsa?** Kresťanské centrum Berea (CLV), 2013, 96 strán.

JANA ČÍŽOVÁ

Život na hromádce

Dnešní společnost postupně odbourává zákony a společenské normy, které mají své kořeny v Božím stvořitelském řádu. Týká se to mimo jiné také i soužití mezi mužem a ženou. Bůh stvořil člověka jako muže a ženu, kteří mají žít v trvalém doživotním svazku. Dnešní doba však považuje, z různých důvodů, manželství za přežitek. Lidé (a nejen mladí) proto žijí v mimomanželském soužití „na hromádce" či „na psí knížku". Činí tak z vícero důvodů.

S tímto jevem se musí vypořádat i církve a starší sborů. Protože i v církvi se začínají objevovat lidé, kteří spolu žijí, aniž by byli oddáni. Proč tomu tak je? Co s nimi?

Proč dnes lidé žijí spolu bez sňatku?

Často se setkáváme s námitkou: „Cožpak k tomu, abych měl někoho rád a chtěl s ním žít, potřebuji nějaký papír?" Jenomže sňatek není jen „nějaký papír" – je to právní akt, který má dalekosáhlé důsledky, který člověka zavazuje před lidmi a především před Bohem, a ze kterého se není jen tak snadné vyvázat. Dnešní lidé, kteří za všeobecné krize důvěry mají se vztahy smutné zkušenosti, se proto nechtějí vázat. „Však když to nepůjde, tak se rozejdeme a najdeme si někoho jiného!" A protože se chtějí vyvarovat vleklých sporů, spojených s rozvodem, raději do manželství ani nevstupují. Nechtějí se vázat. Mnoho z nich nechce na sebe vzít odpovědnost a povinnosti, které z manželství vyplývají – jako je péče o manžela/ku (zvlášť když se stane trvale bezmocným), povinnost starat se o děti, vyživovací povinnost apod.

Pak jsou lidé, kteří o vstupu do manželství sice uvažují – ale chtějí mít jistotu, že našli „toho pravého" a že spolu budou moci mít děti. A tak musí společný život, pochopitelně včetně sexuálního, vyzkoušet, aby „nekoupili zajíce v pytli".

Další důvod, proč lidé nechtějí vstupovat do manželství – je spojen s finančními a sociálními výhodami, o které by sňatkem přišli. Je ekonomicky výhodné žít s druhem a dítětem a vystupovat jako matka samoživitelka a pobírat dávky, které by jako manželé nedostali. Totéž platí i pro seniory, kteří pobírají vdovský důchod. O ten by jako manželé přišli a zůstalo by jim podstatně méně peněz. Proč by o ně měli přijít? Že to je kromě přestoupení Božího přikázání navíc také i podvod na společnosti? Vždyť to přece dělá většina!

Jistě existují i jiné důvody, proč lidé nechtějí na sebe vzít „manželský chomout" – jak tomu s oblibou říkají. Ale tyto tři jsou nejběžnější.

Situace ve sborech křesťanů

Tento všeobecný trend se nevyhnul ani společenství křesťanů. Starší a vedoucí sborů jsou a budou stále častěji konfrontováni s těmito případy. Něco jde na vrub tělesnosti křesťanů (zejména u některých seniorů, kteří tvrdí, že si „jen vzájemně vypomáhají", že spolu ani manželsky nežijí apod.). Neuvědomí si, anebo si to nechtějí připustit, že jim lidé nebudou věřit a že pověst sboru bude pošramocena a potažmo to nebude ke cti Boží. Jde ale také o to, že v Pána Ježíše uvěří lidé, kteří v takovém svazku žili jako nevěřící, anebo do něho vstoupí těsně po obrácení v době, kdy nevědí, že takový vztah je v rozporu s Boží vůlí, že je to hřích. Nikdo jim to prostě neřekl.

Setkal jsem se také i s případem, kdy se křesťanské manželství rozpadlo, manžel přerušil vztahy se sborem. A manželka s dětmi nebyla s to domácnost utáhnout. Aby si finančně přilepšila, přijala nakonec do poměrně velkého bytu podnájemníka – muže. A byl problém. Starší sboru ji okamžitě obvinili ze smilstva (právem či neprávem – to nedovedu posoudit) a otočili se k ní zády. Skutečností však je, že i přes očividnou nouzi jí nikdo nebyl schopen podat pomocnou ruku a pomoci jí v její nouzi, anebo hledat řešení této situace.

Co s tím?

Řešení podobných situací je složité a náročné. A neexistuje jednotná šablona, jak každý případ řešit. Podobně jako v případě rozvodu a opětného sňatku bych i zde rád sdělil, jak tuto situaci řeší naši bratři v Německu v rámci pracovního společenství bratrských sborů AGB. V následujících řádcích bych rád citoval závěry jejich porady na toto téma:

Nemanželská životní společenství

V naší společnosti se spolužití nesezdaných párů stalo společensky přijatelné. Svobodná společenství, ve kterých bývají sexuální vztahy i bez závaznosti manželství, jsou na denním pořádku. Manželství se už nepovažuje za jedinou formu spolužití muže a ženy. Před- a mimomanželské pohlavní styky už nejsou tabuizovány a lidé je považují za legitimní. Jako církev Ježíše Krista chápeme sami sebe jako kontrastní společnost vůči tomuto světu, ve kterém žijeme. Formulujeme své etické přesvědčení – „A nepřizpůsobujte se tomuto věku" (Ř 12,2) – ve vědomém vymezení se k světské a od Boha odpoutané etice libovůle.

Konkrétně se stavíme proti praxi před- a mimomanželského pohlavního života a povzbuzujeme k tomu mladé lidi a členy církve, kteří berou Boží pokyny v jeho slovu vážně a důvěřují jim. Ve Starém i v Novém zákoně je pohlavní styk mimo manželství považován za provinění a je nazván smilstvo (např. 1M 38,5; 5M 22,13-21; 5M 22,23nn; 2M 22,15n; 2S 13; Mt 5,32; 15,19; 19,19; par. 1K 6,9.12-20; Žd 13,4 a další).

Proto povzbuzujeme zejména mladé lidi na cestě k zralosti, aby integrovali svou sexualitu do života odpovědně a s genitální sexualitou počkali až do manželství. Sebeovládání, věrnost a schopnost vztah udržet jsou cíle, které se vyplatí a vedou k tomu, aby bylo manželství založeno závazně místo toho, aby spolu žili bez jakýchkoliv závazků!

Starší lidi povzbuzujeme, aby nepřistupovali na tzv. důchodcovský konkubinát, ale aby vstoupili do manželství podle jeho vůle. I možné finanční ztráty by nakonec neměly být důvodem, aby se zřekli řádu podle Boží vůle. Pokud by mělo uzavření sňatku vést k neúnosné sociální tvrdosti, měli bychom si být, jako sbor, vědomi své sociální odpovědnosti a najít cestu, jak jim pomoci.

V případech, ve kterých členové sboru, přes rozhovory vedené se staršími, nejsou ochotni podřídit svůj způsob života Božímu slovu, tzn., že se zdráhají ukončit svůj konkubinát, vyvstává otázka oddělení od sboru.

Podobné problémy budeme muset stále častěji řešit i v našich sborech. Starší bratří, odpovídající za život sboru, to nebudou mít lehké.

Na jedné straně nemohou ustoupit od jasně zjevené Boží vůle. Hřích zůstává hříchem, i kdyby jej tolerovala celá společnost. A pokud sůl ztratí svou slanost – pak se nehodí k ničemu (viz Mt 5,13). Proto musí trvat na tom, aby věřící ve sboru nepokračovali v tom, co Bible označuje za hřích. Musí jim trpělivě vysvětlovat Boží vůli, vést je k pokání a k nápravě.

Na druhé straně nemohou být tvrdí a nelaskaví. Nestačí jen kárat a trestat, nestačí provinilce „mlátit okovanou Biblí“. Je třeba pomoci, mít soucit, vyptávat se, hledat řešení, pomáhat nést jejich břemeno, které navenek nemusí být vidět. Možná bude třeba uvažovat i o finanční pomoci, aby postižení netrpěli nouzí anebo hledáním účinné pomoci v problémech, které z řešení vyplývají. Aby o nás nemohl jednou Spasitel říci (L 11,46): *„I vám zákoníkům běda! Zatěžujete lidi břemeny, která nemohou unést, a sami se těch břemen nedotknete ani jediným prstem.“*

Co říci na závěr? Snad to, co uvádějí bratři v Německu na konci svého pohledu na problémy sňatků, rozvodů, opětných sňatků a mimomanželského soužití:

Povzbuzení a zaslíbení

Společenské proměny ve vědomí hodnot a veřejné mínění, co je dobré a správné, vyžaduje důkladné zamyšlení nad biblickou etikou ve sboru. Jako církev nechceme naivně plachtit v duchu doby, nýbrž být tím více připraveni plout proti větru. K tomu je třeba připojit se k závaznému sexuálně etickému konceptu v církvi.

Výše uvedené body přitom považujeme za základ pro rozhovory a jako rámcovou směrnici.

V důvěře našemu Pánu, který pro nás dal svůj život a zjevil nám vůli svého nebeského Otce, jsme povzbuzeni k tomu, abychom ho následovali a jeho přikázání brali vážně. On sám řekl: „Kdo přijal má přikázání a zachovává je, ten mě miluje“ (J 14,21). Chceme se povzbuzovat k tomu, abychom jeho slovo činili. Ne naposledy závisí hodnověrné svědectví církve v dnešním světě také na její etice. Jestliže budou nečlenové církve vnímat život křesťanů jako hodnověrný, budou povzbuzeni k tomu, aby důvěřovali Kristu.

Zdroj:

Usnesení Bratrské rady AGB v Rehe (SRN) v březnu 2008. Citovaný text je vyznačen podbarvením a jsou z něho vypuštěna čísla jednotlivých odstavců.

BRATRSKÁ RADA PRACOVNÍHO SPOLEČENSTVÍ BRATRSKÝCH SBORŮ, REHE V BŘEZNU 2008.

TOMÁŠ PALA

Kde je Golgota a hrob Ježiša Krista?

Tradičná Golgota či Kalvária

Zdalo by sa, že staroveká i stredoveká Cirkev mala na otázku v názve článku odpoveď už od začiatku 4. storočia. V roku 313 cisár Konštantín I. Milánskym ediktom ukončil prenasledovanie kresťanov. Umožnil im slobodu bohoslužieb a zvestovania evanjelia v rímskej ríši. Podľa neskôr vymyslenej legendy jeho matka Helena, ktorá sa stala kresťankou, údajne našla v Jeruzaleme, západne od chrámového vrchu, tri drevené kríže, z ktorých sa jeden zázrakom dokázal byť Kristovým krížom. V blízkosti toho miesta bol neskôr vybudovaný Chrám svätého hrobu nad domnelým miestom Ježišovho hrobu. Katolícka cirkev i východné pravoslávne cirkvi ho dodnes za také oficiálne považujú a ako k takému sú každý rok vedené zástupy pútnikov a zvedavých turistov.

Už v 8. storočí však boli vyslovené pochybnosti o pravosti tohto miesta ako hrobu Pána Ježiša. Vyslovil ich *svätý Wilibald*, z anglického šľachtického rodu. Po roku 722 putoval do Svätej zeme a niekoľko rokov tam pobudol. Neskôr sa stal biskupom a misionárom v Nemecku. V roku 1743 nemecký pútnik *Jonas Korte* vo svojej knihe dokazoval, že toto miesto nemôže byť tým pravým hrobom. Podobne dôvodil Angličan *Edward Clarke* v roku 1812. S pribúdajúcim počtom protestantských pútnikov tieto pochybnosti stále viac rástli, okrem iných aj z topografických (miestopisných) dôvodov. Tradičné miesto, ktoré podľa listu Židom 13,12 muselo byť za hradbami mesta, je v ich vnútri, odkedy židovský kráľ Herodes Agripa I. (po roku 41) vybudoval novú, takzvanú tretiu hradbu mesta. Po potlačení povstania Šimona bar Kochbu v roku 138 alebo už aj počas neho dal cisár Hadrián opevniť dobyté mesto, ktoré premenoval na Aelia Capitolina, druhou hradbou, bližšou k nemu, ktorá bola tiež zvonku za miestom svätého hrobu. Je nepravdepodobné, že by Židia v dobe kráľa Agrippu boli včlenili miesto popráv, znečistené ľudskou krvou, do svojho svätého mesta.

A nesúc svoj kríž, vyšiel von na miesto zvané Lebka, ktoré sa volá hebrejsky Golgota. Ján 19,17

Hľadáte Ježiša Nazaretského, toho ukrižovaného? Vstal, niet Ho tu. Hľa miesto, kde Ho boli položili. Marek 16,6

Iná Golgota

V roku 1842 nemecký teológ *Otto Thenius* prvý navrhol, že *kamenný vršok na sever od Damašskej brány*, ktorý pripomína tvár lebky, ***je** biblická Golgota*. V tomto vršku sa nachádza viacero prírodných dutín ako aj ľuďmi vyhĺbená *„Jeremiášova jaskyňa“*. Theniov návrh bol podporený viacerými protestantskými teológmi a pútnikmi. Tento vršok sa volá dnes ***Bezeta.***

Američan *Fisher Howe* opísal, ako tento vršok vyzerá zo všetkých strán a ako najmä z južného pohľadu vyzerá ako *lebka s dvoma očnými vyhĺbeninami*. Anglický učenec ***H. B. Tristram*** dôvodil tiež v prospech tohto vršku i jeho blízkosťou k Damašskej bráne aj k pevnosti Antónia.

Prominentným zástancom tohto miesta ako Golgoty sa stal poručík *Claude R. Conder*, inžinier v britskej armáde, ktorý mapoval západnú Palestínu. Z topografických dôvodov argumentoval, že Golgotou bol *okrúhly vršok nad Jeremiášovou jaskyňou*. Ale i tým, že Golgota musela byť blízko pohrebiska pri ceste do Nablusu. Podľa neho *Golgota bola verejným popraviskom* a sefardskí Židia považovali miesto pri Jeremiášovej jaskyni za tradičné miesto kameňovania. Taktiež kresťanská tradícia ho považovala za miesto ukameňovania diakona Štefana.

Tento názor podporil aj protestantský biskup v Jeruzaleme *Samuel Gobat* a švajčiarsky architekt a urbanista žijúci v Jeruzaleme *Conrad Schick*, ktorý napísal stovky článkov pre Palestínsky výskumný fond.

Ale najznámejším zástancom novej Golgoty sa stal britský generál *Charles George Gordon* (1833-85). Ten prežíval v roku 1883 svoj „sabatikal“, duchovný odpočinok v Jeruzaleme. Necelé dva roky neskôr bol tento britský hrdina po viac ako 300-dňovej obrane Chartúmu, ukončenej zradou jeho egyptských veliteľov, zabitý vojakmi samozvaného Mahdího („vykupiteľa“), vodcu „povstania dervišov“. Gordon prijal dôvody Howea a Condera v prospech uvedeného vršku. Pridal k nim *dôvod z 3. Mojžišovej 1,11, že zápalná obeť mala byť zabitá na severnej strane oltára*. Z tohto verša usúdil, že Kristus ako naplnenie tohto predobrazu musel byť zabitý na mieste ležiacom na sever od chrámu. Tomu nevyhovovala „tradičná Golgota“, ležiaca západne od chrámového vrchu Mórija, ale dobre vyhovovala novoobjavená, ktorá ležala na sever od neho.

Záhradný hrob

V druhej polovici 19. storočia boli vo vršku „novej Golgoty“ nájdené viaceré

hroby. Gordon usúdil, že jeden z nich musí byť Ježišov hrob. *Apoštol Ján vo svojom evanjeliu bližšie určil, že ten hrob bol v záhrade, ktorá bola blízko miesta ukrižovania.* (19,41-42) A pod týmto vŕškom sa našla záhrada s vínnym prešom aj cisternou na vodu a v nej hrob vytesaný v skalnom masíve vŕšku. Pred vchodom do hrobu bol kamenný žľab, po ktorom sa mohol odvaliť veľký kameň, ktorým bol hrob zavretý.

Hrob skúmal ako prvý v roku 1874 Conrad Schick, architekt, archeológ a nemecký misionár. Má dve komory, druhá je vpravo od prvej a za ňou. V druhej komore hrobu sú tri kamenné lôžka a v prvej jedno. Aj keď bola vyslovená námietka, že hrob je zo skoršej doby (7. - 9. storočie), silné presvedčenie o jeho identite ako Ježišovho hrobu v evanjelikálnych a protestantských kruhoch trvá.

Gordonova záhrada

V roku 1892 dve kresťanky v Londýne vyhlásili v novinách zbierku na zakúpenie záhrady, v ktorej sa nachádzal uvedený hrob. Zbierka bola úspešná a o dva roky nato bola záhrada zakúpená. Medzitým v roku 1893 bola založená „Spoločnosť záhradného hrobu Jeruzalem“. Na počesť generála Gordona, ktorý sa v očiach britskej verejnosti stal kresťanským hrdinom, dostala ňou zakúpená záhrada meno *Gordonova záhrada*. Uvedená spoločnosť ju dodnes spravuje a umožňuje kresťanským pútnikom a turistom návštevy a pobyt v nej počas určených hodín.

Tradičné a novoobjavené miesto

Predstavitelia cirkví aj ich teológovia sú stále v spore o to, ktoré z nich je pravé. Pravoslávne cirkvi a katolícka cirkev stoja pevne za tradičným miestom pod Chrámom svätého hrobu – evanjelikálne aj evanjelické cirkvi vidia pravé miesto Ježišovej smrti na vŕšku Bezeta na sever od Jeruzalema, napravo od cesty do Damašku, v ktorom pri pohľade od mesta možno vidieť tvár lebky. A za miesto vzkriesenia považujú záhradu pod ním a hrob v nej.

Sú veľké rozdiely medzi týmito dvomi miestami z hľadiska dvoch pre kresťanov najdôležitejších udalostí v dejinách ľudstva – smrti a vzkriesenia Ježiša Krista. Rozdiely sa týkajú ich sprítomnenia v predstave ľudí, tichého uvažovania o nich a nerušeného ďakovania Bohu za ne.

V tradičnom mieste tieto udalosti a prostredie, v ktorom sa udiali, ani na pohľad nič nepripomína. Jednotlivé časti Chrámu svätého hrobu patria šiestim tradičným cirkvám, ktoré o ne v histórii stále viedli spory. Samotný chrám a jeho okolie ničím nepripomína tieto prosté, hoci pritom najvýznamnejšie udalosti dejín ľudstva – s výnimkou obrazov piatich posledných výjavov krížovej cesty na jeho nádvorí. Chrám je vo vnútri mesta, v jeho okolí nie je žiadna príroda. V ňom sú kaplnky, oltáre i oltáriky a chrámová výzdoba. Na nádvorí je čulý ruch s tlačenicou davov ľudí a obchod so suvenírmi, sprevádzaný krikom ich predavačov.

Oproti tomu na novoobjavenom mieste je vŕšok, z určitého pohľadu s podobou lebky, pod ním záhrada a v nej hrob, ktorý podľa veľkosti mohol patriť bohatému mužovi, akým bol Jozef z Arimatie. Na vŕšku i v záhrade je prírodné prostredie so stromami, kríkmi a kvetmi. V záhrade je ticho, jednotliví návštevníci alebo skupiny kresťanov tu môžu v pokoji rozjímať o smrti a vzkriesení svojho Spasiteľa a Pána. A môžu ho i spoločne uctievať modlitbami a piesňami tak, aby nerušili druhých. Popri prv uvedených skutočnostiach sú práve tieto možnosti vzácnou prednosťou tohto novoobjaveného miesta oproti tradičnému. Keď si naň spomenieme, modlime sa i za to, aby jeho návštevníci vzali duchovný úžitok z pobytu, rozjímania a vďakyvzdania Bohu a Pánu Ježišovi v ňom. Ale modlime sa zároveň i za tých, čo na tradičnom mieste hľadajú povzbudenie pre svoju vieru a kresťanský život, aby ho i tam našli.

PODĽA VIACERÝCH PRAMEŇOV
NAPÍSAL JÁN HUDEC

SOLA SCRIPTURA – REFORMACE – QUO VADIS?

Výraz „sola scriptura“, „toliko Písmo“, byl jednou z nejdůležitějších zásad reformace: Bible je dostatečným zjevením Boží pravdy! Nepotřebuje doplňky v církevní tradici. Právě pro evangelijní víru, ovlivněnou Lutherovou reformací, měla proto Bible vždy výsostné postavení. Co se stalo z jedné z nejdůležitějších ústředních myšlenek reformace dnes? Věříme ještě všemu, co je v Bibli psáno? Nebo i nám „rozum“ – to, co se dnes v křesťanství právě považuje za pravdu – Písma dávno nově interpretoval?

Je toto téma důležité? Nikdo nepopírá, že Bible je zajímavou a taky určitě důležitou knihou. Je však Božím slovem? Je třeba ji brát doslovně? Je ještě dnes závazným měřítkem? Pro co a pro koho? Kdo věří, že Bible je Boží slovo a nejvyšší měřítko pro víru a život, je mnoha lidmi považován za intolerantního fundamentalistu. Je považován, stejně jako i islámští fundamentalisté, za nebezpečí pro svobodnou společnost. O čem je tento konflikt dnes?

„Chci, aby Písmo samo bylo královnou.“ (Martin Luther)

1. Pouze Písmo. Proč se o to v době reformace vedly spory?

Ve své závěrečné řeči v říšském sněmu ve Wormsu dne 18. dubna 1521 Luther řekl: „Nebudu-li přemožen svědectvím Písma či zjevnými rozumovými důvody – neboť samotnému papeži a koncilům nevěřím; je jisto, že se často mýlili a sami si odporovali – zůstanu přemožen těmi místy Písma, jež jsem předložil. A protože moje svědomí je zajato Božím slovem, nemohu a nechci odvolat nic, protože je nebezpečné a nemožné dělat něco proti svědomí. Bůh mi pomáhej. Amen.“

Autorita Bible byla tenkrát v církvi zásadně uznávána všemi, avšak jen vedle církevní tradice. V případě pochybností rozhodovala církev, jak se má Bible vykládat. Kromě toho se v tradici již rozvinula učení, která v Bibli neměla vůbec žádnou oporu. Církevní tradice, papež a koncily měly v těchto případech větší autoritu. Proti tomu se Luther postavil. Zde je ještě jeden jeho citát:

„Kdo je soudce, který uzavře otázku, když si výroky otců vzájemně odporují? Neboť zde musí padnout rozhodnutí podle právního výroku Písma, a to se nemůže stát, když nedáme první místo ve všem, co se přikládá otcům, Písmu, tedy aby ono samo skrze sebe samo bylo to vševědoucí, to nejsnáze dostupné, všem srozumitelné, to, které vykládá sebe samotné, které slova všech uchovává, posuzuje a osvětluje.“ – „Chci, aby Písmo samotné bylo královnou.“[1]

2. Pouze Písmo. Proč se to dnes popírá?

Od dob filosofického osvícení zpochybňoval lidský rozum Boží zjevení. 10. listopadu 1793 byl uspořádán v katedrále Notre-Dame de Paris, která byla přeměněna v „Chrám rozumu a svobody“, svátek ke cti bohyně rozumu.

Johann Salomo Semler (1725-1791) požadoval, aby se s Biblí zacházelo jako s každou jinou knihou. „Kořen zla (v teologii) je záměna Písma a Božího Slova).“ Ale jak rozlišit Boží Slovo a Bibli? Semlerova odpověď odpovídala praktickému a na rozum orientovanému myšlení doby osvícení: „Božské pravdy se doporučují, protože jsou užitečné všem, takříkajíc samy od sebe.“

Protože se Bůh zjevoval v dějinách, obsahuje Bible mnoho zpráv o historických událostech. Aby se daly pochopit, musí se čtenář zabývat historickými souvislostmi. Zkoumání historie je tedy důležité a nebylo tomu jinak i za dob reformace. Proti svévolným, takzvaně alegorickým výkladům biblických textů, zdůrazňovali reformátoři doslovný význam Bible. Chceme-li rozumět listům Korintským, musíme si dát námahu, musíme co nejlépe pochopit poměry v Korintu, do nichž Pavel psal. To nelze v žádném případě kritizovat. Naopak, nikdy to nebudeme dělat dostatečně svědomitě.

Problém s moderní kritikou Bible vzniká tím, že od dob osvícení bylo světonázorovými předsudky určeno, co se skutečně událo a co ne. Teolog Ernst Troeltsch popsal v roce 1900 tuto metodu ve svém slavném spisku „O historické a dogmatické metodě teologie“ takto: „Neboť prostředek, který umožňuje samotnou kritiku, je použití analogie. Analogie toho, co se děje před našima očima a v nás, je klíčem kritiky... Soulad s normálními, obvyklými anebo mnohokrát ověřenými způsoby a stavy, které známe, je znakem pravděpodobnosti pochodů, které kritika může uznat jako skutečné anebo je může opustit... Tato všemocnost analogie však zahrnuje také principiální rovnocennost všech historických událostí... Význam této analogie pro výzkum dějin křesťanství je tedy dán samotnou historickou kritikou.“

Jen co je opakovatelné, co se děje stále znovu, co tedy známe a co v případě potřeby můžeme zopakovat v laboratoři, je skutečností. To je princip analogie. Tím je vymezen rámec, ve kterém nemá místo Boží jednání, to, že se stal člověkem se všemi důsledky a také jeho vzkříšení. Podle tohoto měřítka historicky nejedná Bůh, jen víra lidí, že Bůh mluvil a jednal. Tato víra a texty o ní se mohou zkoumat literárně vědecky, psychologicky nebo sociologicky. Zda Bůh existuje a skutečně jedná a mluví, o tom věda nedokáže nic říci, je-li soudná. Je-li světonázorově arogantní, dokonce tvrdí, že Bůh neexistuje. Pozoruje-li se Bible podle tohoto historicky-kritického měřítka, je jedním hlasem z mnoha

1 Výmarské vydání VII 96 ff, citováno podle Gerharda Maiera.

jiných. Obsahuje vyznání víry, tedy náboženské názory a mínění lidí. Ty mohou být hluboké a působivé, nemohou si ale dělat nárok na věčnou platnost.

Prožíváme tedy při příležitosti jubilea Reformace takříkajíc úřední sesazení „královny“ Bible evangelickou církví. V „Základním dokumentu Rady EKD“, zveřejněném v roce 2014 pod názvem „Ospravedlnění a svoboda; 500 let reformace 2017“, můžeme číst:

„Od sedmnáctého století byly biblické texty zkoumány historicko-kriticky. Proto je už nemůžeme jako za dob reformátorů považovat za „Boží slovo“. Reformátoři vycházeli přece zásadně z toho, že biblické texty byly skutečně dány samotným Bohem. Vzhledem k různým verzím jednoho textu nebo k odhalením různých textových vrstev už tato představa není udržitelná. A z toho vyplývá otázka, zda, jak a proč může „sola scriptura“ platit ještě dnes.“

Dopady této kritiky Bible se projevují v tom, že ruší platnost výroků Bible, pokud nejsou v souladu s dnes směrodatným smýšlením většiny. Aktuálně to dnes prožíváme nejen v etice u manželské nevěry, rozvodů a soužití partnerů téhož pohlaví. Také jasné výpovědi Bible o Božím soudu, věčném zahynutí a záchraně pouze v Ježíši už nemají platit.

3. Existuje alternativa?

Nejde jen o vědu – ano nebo ne? Jde o světonázorové předsudky, kterým lidé věří nebo ne. Platí-li princip analogie jako všeobecně platné dogma, pak nemůže existovat žádné Boží zjevení, pak existují jen religiózní lidé a jejich slova a činy.

Protože se Bůh však v Izraeli a skrze Ježíše zjevil všem lidem, můžeme a musíme vyjít z tohoto Božího zjevení. Dřívější württemberský biskup Prof. Gerhard Meier označil „historicky-biblickou metodu“ výkladu Bible za přiměřenou. Popsal to takto: „učinit otevřenost metodickým principem, zaměřeným na to, aby božské zjevení na žádném místě nebylo ukvapeně a prostořece prořezáváno.“[2]

Je důležité pečlivě zkoumat historické souvislosti, protože Bůh se zjevoval v dějinách. Bible nám nevypráví žádné nadčasové mýty a báje. Podává zprávu o „velkých činech“ Božích (Sk 2,11). To má plně co do činění s rozumem. Neboť rozum je Boží dar. Máme jej používat. Rozum souvisí s „umět“. Na koho slyší rozum? Nikdy není bez předpokladů. Luther ho (v němčině je rozum ženského rodu) nazýval děvkou. Potěší každého, kdo zaplatí. Pavel píše (2K 10,5.6): „Boříme lidské výmysly a všecko, co se v pýše pozvedá proti poznání Boha. Uvádíme do poddanství každou mysl, aby byla poslušna Krista.“

4. Pouze Písmo. Co říká o Bibli Bible?

Vycházíme-li z Božího zjevení, pak také musíme respektovat, jak se zjevuje ON a jak nás o tom informuje. Ptáme se tedy, co říká o Bibli Bible. Pavel píše, že naše spása je vybudována na základě apoštolů a proroků, kde je Ježíš Kristus základním kamenem (Ef 2,20). Proroci zde stojí za Starý zákon, apoštolové za Nový. Apoštolové a proroci jsou lidé jako my, kteří jsou zachráněni výhradně Boží milostí. Ale na rozdíl od nás všech patří také na stranu Božího zjevení. Bez zpráv očitých svědků a těch, kdo slyšeli na vlastní uši, bychom o Bohu nevěděli nic jednoznačného. Ježíš nese v konstrukci základu apoštoly a proroky. Podobně jako u výškových budov, postavených v bahnité oblasti, je zde nutná zvlášť silná základová konstrukce: Ježíš nese apoštoly a proroky; na nich je postaven Boží dům z Židů a pohanských národů.

Bible je Boží slovo, protože se sama chápe jako osvědčení Božího zjevení. Vidíme to na tom, že Ježíš cituje Starý zákon jako platné Boží slovo: Mt 5,17; 19,4-6; L 24,25-27; J 5,39; Ž 110,1 jako doklad Božího synovství Mesiáše.

V 2Tm 3,16 čteme o „theopneustii“: „Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti.“ Písmo je vdechnuté Bohem. V latině pro to měli slovo „inspirace“. Písmo je výsledek působení Ducha svatého.

To se dělo velmi rozmanitými způsoby. V Jeremiáši 36 čteme, že Jeremiáš musel přijatá slova diktovat svému sekretáři Bárukovi. Písemné shrnutí se předčítalo v chrámové síni. Boží výslovný důvod: „Snad až dům judský uslyší o všem zlu, které jim zamýšlím učinit, odvrátí se každý od své zlé cesty a já jim jejich nepravost a jejich hřích odpustím“ (Jr 36,3). Proto tedy Bůh dává své slovo písemně.

Lukáš píše (L 1,1-4), že pracoval jako pečlivý redaktor, aby se Teofilos dopracoval k pevnému základu učení. Jeho víra má být založena pevně. Méně se toho dozvídáme o tom, jak inspirace probíhala. Nemá smysl o tom spekulovat. Bible každopádně není jen svědectvím víry, jak to říkají mnozí, tedy pouze osobní náboženský názor pisatele, ale osvědčení Božího zjevení.

5. Postmoderní zmatek

Mnoho lidí z oblasti svobodných církví může považovat tyto střety o kritiku Bible za problém zemské církve a cítit se sám bezpečně jako nezúčastněný pozorovatel. Vnímám však pozoruhodný zmatek. Tu se lidé hlásí k autoritě Bible jako Božího slova. Když ale jde o horká kontroverzní témata dneška – sňatky homosexuálů: ano nebo ne?, Ježíš, jediná cesta k Bohu, pak se jim nelíbí následovat jasné výroky Bible, alespoň ne veřejně.

Postmodernismus tvrdí, že vůbec neexistuje pravda, závazná pro všechny. Proto se spor o pravdu nevyplatí. To ovšem očividně není domyšleno do konce. Protože není-li žádná závazná pravda, pak není pravdivý ani výrok, že neexistuje závazná pravda. No jo, lidé to s logikou neberou až tak vážně.

Zvykáme si na život ve zmatcích. Ani křesťané před tím nejsou uchráněni, zvlášť když nanovo chápou svou víru jako něco víc než pocit. Učení je pro mnohé neatraktivní a nudná záležitost. Když však Bibli studujeme důkladně, naučíme se, že víra v živého Boha je solidně odůvodněna. Pochopíme, že Bůh nám dává ve svém Slově jasné pokyny. Budeme se pak také znovu učit zastávat jasné postoje ve střetech, aniž bychom jinak smýšlejícího osobně zesměšnili. Kdo následuje Ježíše a věří Božímu slovu, nebude vidět ode všech palec „líbí se“. Ježíš sám řekl: „Jak byste mohli uvěřit, když oslavujete sebe navzájem, ale slávu od samého Boha nehledáte?“ (J 5,44)

Ulrich Parzany založil v lednu 2016 „Netzwerk Bibel und Bekenntnis“ („Síť Bible a vyznání“), aby povzbudil k důvěře v plnou spolehlivost Bible proti církevnímu pluralismu a postmoderní ideologii. Další informace viz: www.bibelundbekenntnis.de.

ULRICH PARZANY
Z PERSPEKTIVE 2/2017
PŘELOŽIL TOMÁŠ PALA

2 Gerhard Maier, Das Ende der historisch-kritischen Methode, s. 49.

Vzpomínka na **Růženu Maláčovou** (17. 5. 1917 - 3. 2. 2017)

Třetího února 2017 si Pán k sobě povolal naši maminku, Růženu Maláčovou z Heršpic, ve věku nedožitých 100 let. Narodila se 17. května 1917 do rodiny Maláčových, ve které byli už tři chlapci: Ferdinand, František a Jan. Později přibyla ještě dvě děvčata, Emílie a Antonie. Rodina bydlela v Heršpicích u Slavkova v domě č. 165, „v koutě“, jak se v Heršpicích říkalo. Od mládí museli všichni pracovat, aby se rodina uživila. Když bylo mamince 14 let, nastoupila do učení do obchodu. Následkem špatné stravy onemocněla a musela se vrátit zpět domů, aby se léčila. Později odešla do Brna, kde se vyučila pletařkou. Práci v oboru však nesehnala, proto od svého 18. do 23. roku života sloužila na různých místech.

Rodina byla evangelického vyznání. Do Heršpic začali po I. světové válce dojíždět někteří bratři z brněnského sboru. Jako první uvěřila Růženina maminka, která potom svědčila svým dětem a nabádala je, aby přijali Pána Ježíše za svého Spasitele. Vybízela je také k návštěvám v křesťanském shromáždění, které v Heršpicích vzniklo. Naše maminka tehdy odpovídala: „Jsme ještě mladí, na co to potřebujeme, máme ještě čas.“ „Ne, nemáte“, zněla odpověď.

Jednou slyšela ve shromáždění vyprávět příběh o věřícím člověku, který přišel na návštěvu do rodiny, kde požádal mladou dívku o sklenku vody. Když vodu vypil a vracel prázdnou sklenici, řekl oné mladé slečně: „Vy jste jako ta prázdná číše.“ Dívka se urazila, vždyť byla nejhezčí dívkou ve vesnici. On jí však řekl: „Bez Pána Ježíše je váš život prázdný. Kdybyste jej přijala, naplnil by vás radostí a pokojem.“ Tento příběh se naší maminky velmi dotkl a uvědomila si, že to platí také pro ni. Při nejbližší příležitosti se ve shromáždění rozhodla odevzdat v modlitbě svůj život Pánu Ježíši.

Během II. světové války hrozilo svobodným lidem nasazení na nucené práce do Německa. V té době projevil o Růženu zájem Emil Maláč z Heršpic.

Ta trochu váhala, protože ji práce v hospodářství příliš nelákala, ale po poradě se dcera s matkou začaly za tuto věc modlit. Po téměř ročních modlitbách poznaly, že je to Boží vedení. V roce 1940 byla svatba Růženy s Emilem Maláčem. Společné manželství pak viděla jako požehnané, přestože spolu prošli řadou těžkostí. První dítě, Petr, v šesti měsících zemřel. Později se, ještě v průběhu války, narodily děti Miroslav a Radka. Protože se válka, a s ní i okupace, blížila ke konci, vyjádřili svou radost tím, že dceři dali jméno Radoslava. Po skončení války přibyli do rodiny ještě Růžena, Olga a Emil.

Poválečné období bylo hospodářsky velice těžké, zejména rok 1956. Byli nuceni vstoupit do zemědělského družstva. Dostávalo se jim výhrůžek, že pokud to neudělají, vystěhují je z domu. V důsledku moru přišli o domácí zvířata i krávu a navíc maminka čekala další dítě, syna Jana. Jasně si však uvědomovala, že se nemohou upnout jen na hmotný majetek, ale že se mohou spoléhat jedině na Boha. Vstoupili tedy do družstva a na svět jsem přišel já. Život mých rodičů v té době nebyl vůbec lehký. Často prožívali těžkosti i pro svou víru v Pána Ježíše, ale Bůh jim vždy pomohl a dal jim všechno, co potřebovali. Děti vyrostly a každé z nich našlo zaměstnání.

V roce 1989 Pán náhle odvolal tatínka Emila. Od té doby žila maminka téměř 28 let sama s dcerou Radkou. Nebyl to však osamělý život dvou žen. Jejich dům byl stále otevřený pro širokou rodinu, spoluvěřící i známé. Vždycky pro ně měly připravené dobré slovo a také něco dobrého k zakousnutí. Maminka nezapomněla každému připomenout, co je pro člověka nejdůležitější – smířit se s Bohem a přijmout Pána Ježíše za svého Spasitele.

V posledních letech už její tělo slábl0, ale mysl jí sloužila dobře. Pro každého měla slova povzbuzení a za všechny své děti, vnoučata i pravnoučata se pravidelně modlila. Na svůj odchod byla plně připravená. Říkávala: „Jak Pán Bůh dá ... buď si mne tu ještě ponechá, anebo si mě vezme k sobě.“ I my se skláníme před Boží vůlí a děkujeme Bohu za to, že ji mezi námi tak dlouho zanechal a že byla, pro nás všechny velkým požehnáním.

JAN MALÁČ
NEJMLADŠÍ SYN

Ohlédnutí za bratrem Janem Zajíčkem

Bratr Jan Zajíček byl dlouholetým příslušníkem Křesťanského sboru ve Vsetíně. V Pána Ježíše uvěřil jako mladý student SZTŠ v Přerově při návštěvě v olomouckém sboru. Po absolvování Vysoké školy zemědělské v Brně pracoval dlouhá léta na Vsetínsku. V 90. letech byl zaměstnán na Ministerstvu zemědělství v Praze, kde pracoval až do odchodu do důchodu. V tu dobu pravidelně navštěvoval pražské shromáždění na Letné, později na Spořilově, kde také prožíval radostné společenství s vykoupenými. Dlouhá léta pravidelně navštěvoval sbory dle plánku a sloužil Slovem v různých shromážděních na Moravě i v Čechách. Po odchodu do důchodu věnoval hodně času a energie k tomu, aby v jeho obci byly biblické hodiny, na které docházeli lidé z různých společenství. Tyto biblické hodiny se konají již 16 let na Obecním úřadě v Ústí u Vsetína. Bratr Jenda se jich vždy aktivně účastnil. Poslední rok jeho života byl „životní zkouškou" pro něj i jeho manželku. V této nelehké době vyzrával v mravně a charakterově opravdu příkladného člověka. Po dlouhé a těžké nemoci nás 27. 3. 2017 předešel v radostné jistotě do nebeského domova ve věku 73 let. Rozloučili jsme se s ním za hojné účasti vykoupených, sousedů a známých v pátek 31. 3. 2017 v Horním sboru ČCE ve Vsetíně.

TOMÁŠ PALA

Sto rokov sestry Masárovej

„Ale ja budem vždycky čakať a budem pridávať ku všetkej tvojej chvále chválu. Moje ústa budú rozprávať tvoju spravodlivosť, každého dňa tvoje spasenie, lebo neznám tomu počtu. Bože, učil si ma od mojej mladosti, a až doteraz zvestujem tvoje divy. A tak až do staroby a do šedín ma neopusti, dokiaľ neoznámim svojmu pokoleniu tvoje rameno a každému, ktoré príde, tvoju hrdinskú silu."

Veľakrát som čítal tieto verše zo 71. žalmu bratom a sestrám skôr narodeným. Ale keď pri návšteve sestry Kataríny Masárovej v Galante mi ich ona sama čítala, akosi viac som si uvedomil hĺbku týchto slov, pretože to čítala sestra, ktorá sa z Pánovej milosti dožila 100 rokov. Mohol som sa s ňou i s jej dcérou Evičkou vrátiť o päťdesiat rokov späť a zaspomínať si na spoločné zhromaždenia, ktoré v tom čase boli v ich domácnosti v Galante na Kolónii, taktiež i na bratov a sestry, ktorí sú už vo večnosti. Nezabudli sme ani na Evkinho manžela Michala Horevaja, ktorý tragicky zahynul v roku 1991. Neboli to ľahké chvíle pre ňu, ale zobrala to z Pánovej ruky a i táto skúška posilnila jej vieru.

Pre mňa osobne bolo stretnutie so sestrou Masárovou veľkým povzbudením. Keď ma uvidela, bez problémov povedala moje meno. Doposiaľ som nikdy nestretol niekoho, kto by si mohol písať trojciferné číslo pri svojich narodeninách. Sestra je vďačná za každý deň, ktorý jej Pán daroval. Po modlitbe a piesni – „Bůh buď s vámi než se sejdem zas, v lásce své vás zachovávej, zhoubných vichřic uchovávej. Bůh buď s vámi než se sejdem zas." – sme sa rozlúčili.

Osobne jej prajem ochranu, zdravie, požehnanie od Pána. Všetci, ktorí budú čítať tieto riadky, sa môžu pripojiť k môjmu blahoželaniu.

RUBEN ČÍŽ

Kresťanské zhromaždenie v osade Kolónia pri Galante začalo v domácnosti manželov Macových, ktorí sa obrátili k Pánu Ježišovi v roku 1940 na základe čítania Nového Zákona po tom, čo ich životom otriaslo pripojenie okolia Galanty k Maďarsku v r. 1938. Sestra Masárová bola jedna z ich dvoch dcér. Po vojne ich zhromaždenia navštevovali bratia zo zboru v Seredi i brat Jozef Roháček, prekladateľ Biblie do slovenčiny. Zhromaždenia u nich bývali až do r. 1969; po odchode brata Maca k Pánovi sa presťahovalo do Galanty do domácnosti Michala Horevaja a neskôr Vladimíra Horevaja.

PETER KOZÁR

Ctnosti Zdvořilost

14. díl

To, že se lidské vzájemné vztahy zdaří, není vůbec samozřejmé. Jak snadno dojde k neshodám, sporům a roztržkám. Každý z nás je jiný. A to nám někdy dělá značné problémy. Důležitou pomocí pro dobré vzájemné vztahy je chování, které druhým signalizuje, že je máme v úctě a respektujeme je – a že ctíme jejich svobodu.

Zdvořilost je ctnost, která má svůj význam ve vzájemných vztazích mezi lidmi. Jde o vzájemnou úctu, ohleduplnost a praktikování určitých společenských způsobů chování. Franz Sales Lexikon k tomu píše: „Opravdu zdvořilý člověk dává tomu, s nímž se setkává, svým chováním najevo, že si ho váží: chovám se vůči lidem tak, jako by to byly význačné osobnosti (aristokrat, někdo vysoce postavený apod.). Skutečně zdvořilý člověk se tak chová proto, že ví, že ten druhý (a je jedno, kdo to je) je Božím obrazem, proto má velký význam."

Co je podstatou zdvořilosti?

Guardini poukazuje na to, že zdvořilost především předpokládá „ochotu vytvořit odstup". Lidé často žijí společně ve stísněném prostoru a vzájemně se na sebe tlačí. „Zdvořilost vytváří volný prostor pro druhého; chrání ho před obtěžující blízkostí, dopřeje mu jeho vlastní diskrétní zónu." (145) Podobně argumentuje Blaise Pascal: „Křesťanská zbožnost pokořuje lidské já a lidská zdvořilost je skrývá a potlačuje." (17/81 – překl. K. A. Blech 1840.) Jde tedy o to, stáhnout se zpět, abych dal prostor druhému.

Proč zdvořilost?

Lidské štěstí je možné jen ve společenství. Aristoteles je přisuzuje tomu, kdo žije „s rodiči a dětmi a se svou ženou a vůbec s přáteli, sousedy a spoluobčany" (Eth.Nic. I, 5, 1097 b 8-11). Toto společenství je třeba chránit a podporovat. Ke zdvořilosti (a slušnosti) proto patří zohlednění osoby, času, místa a pohnutky, je dobré mluvit jen o tématech, které jsou pro společenství přiměřené a přitom dbát na správný tón. Cílem je nepřivést nikoho do rozpaků nebo ho zkompromitovat.

Zdvořilost je opak hrubosti a bezohlednosti. Zdvořilost se ale může zvrhnout do chladného formalismu nebo do pokrytectví. André Comte-Sponville zřetelně připomíná toto nebezpečí ve své knize ctností. „Zdvořilost dělá darebáka o to odpornějšího." (20) Pro něj není zdvořilost ctností, spíše výhodnou formou, nevycházející z morálky a lásky.

Zdvořilost v Bibli

V Ř 12,10 píše Pavel: *„Milujte se navzájem bratrskou láskou, v úctě dávejte přednost jeden druhému."* Tato úcta, kterou lze venkoncem nazvat také zdvořilostí, je tedy projevem lásky. Guardini poukazuje na to, že existuje „velká láska k bližnímu", zasahující zejména v případech nouze. Vedle toho existuje ale také „malá láska k bližnímu": pro tu je vždycky čas a příležitost, neboť je součástí všedního dne. Je to zdvořilost." (143)

Neboť láska *„nejedná nečestně"* (1K 13,5), nýbrž – formulováno pozitivně – jedná s druhým s respektem a úctou. Zdvořilost je výraz toho, že v *„v pokoře pokládáte jeden druhého za přednějšího než sebe"* (Fp 2,3), a vidíte nejen své zájmy, ale i to, co se týká toho druhého (2,4). Tak byl totiž zaměřen náš Pán (2,5). Zdvořilost je konkrétní, praktický projev toho, že pečujeme o blaho druhého. *„Nikdo ať nemyslí sám na sebe, nýbrž ať má ohled na druhého!"* – píše Pavel v 1K 10,24. Zdvořilost je konkrétní projev pokory, která se žádá od každého křesťana: *„Všichni se oblecte v pokoru jeden vůči druhému"* (1Pt 5,5).

Zdvořilost dnes

Autorka Cora Stephanová se pustila do diskuse s otázkou o významu chování a zdvořilosti pro společnost. Ukazuje jasně, že zdvořilost má důležitou sociální funkci, umožňující setkávat se na veřejnosti svobodně a beze strachu. Zdvořilostní formy jsou také mírové signály ve světě, který není vždy přátelský. Tak např. objetí umožňovalo se ujistit, že příchozí je bez dýky – a že tedy nemá nepřátelský záměr.

„Formy chování, které slouží ve veřejném prostoru jako uklidnění, jsou především proto, aby druhému signalizovaly, že nečíhá žádné nebezpečí. Udržují odstup a respektují teritorium druhého." Jsou gesty ochoty k míru. „To je ostatně důvod proč, jak lidé se zrcadlovými slunečními brýlemi, tak také chodci s nezbytným mobilem u ucha a nepřítomným pohledem jsou vnímáni jako představitelé skryté agresivity: oba typy dávají najevo, že ostatním chodcům nevěnují pozornost, která je pro bezproblémový provoz na ulici nezbytná." Tak slouží gesta zdvořilosti „uvolnění na veřejnosti". A ztráta takových pravidel signalizuje „hrozivý rozklad společnosti. Protože tam, kde lidé mohou ohrožovat jiné lidi, znamená rezignace na tato uklidňující gesta na veřejnosti pozvánku k vraždě a zabití." Samozřejmě dobré formy jsou zprvu jen formalitou. „Vzorce chování ulehčují vztahy s lidmi, nečiní je však lepšími lidmi. Přesto v Německu oblíbený opak zcela určitě také není správný: důvěřovat můžeš jen hulvátovi, protože ten je minimálně upřímný."

Vzorce chování, konstatuje Stephanová závěrem, „byly vždy tím..., co lidé vymysleli, aby mohli mít radost ze společnosti jiných" (Stephan 1998).

Usnadnit život

Guardini poukazuje na to, že zdvořilost je důležitou pomůckou, jak ulehčit život. Je jednou z „malých pomůcek", „které ulehčují neustále vnímanou obtížnost života; ohled na náladu souseda, cit pro jeho únavu, vyrovnání se s trýznivou situací a tak dále. Trvalé ulehčení života, které je tolika a často zvláštními ohroženími zpochybňováno." (146)

Zdvořilost, protože každý člověk má důstojnost

Zdvořilost se vyžaduje proto, že každý člověk má cenu. Guardini připomíná nebezpečí, že se člověk stále více stává věcí. „Je však osobností a to znamená, že každý člověk existuje jen jednou. Nikdo není nahraditelný." (147) Dnes však panuje sklon život příliš racionalizovat, vypustit všechno přebytečné. „Avšak z toho snadno vznikne atmosféra, ve které věcnost přeroste v hru-

bost. Ta vidí všechno to, co jsme poznali jako předmět úcty: osobu člověka, jeho důstojnost, jeho srdce a cit, všechny ty hluboké a jemné věci, které znamenají *„život“*, jako nepodstatné... A každá empatie a promýšlení cizího života, jeho okolností a nálad, příslušné situace v její jedinečnosti (to všechno ke zdvořilosti patří), jsou pak *„zbytečné“*. Účinek je ale špatný: život se stane chudým a surovým.“ (148)

Zdvořilost potřebuje čas

Ano, „zdvořilost potřebuje čas. Aby se mohla praktikovat, musíme se zdržet, čekat, dělat okliky; musíme brát ohled a z tohoto důvodu postavit své zájmy stranou. To všechno znamená spotřebu času...“ (148) To ale poznamenává život. Guardini ví: „Život dělá okliky. To mrhá, řekněme lépe, spotřebovává čas.“ A varuje před tím, „aby nám časová tíseň nezničila život.“ Protože „člověk, který pro samou věcnost ztratí zdvořilost, se stane chudým.“ (149) Naproti tomu zdvořilost sama je krásná – a dělá krásným i život. „Je *formou*: postoj, gesta, chování, která plní nejen účel, ale také vyjadřují smysl, který je sám o sobě cenný, právě pro lidskou důstojnost. Na svém vrcholu se z nich stane hra, zobrazující vysoké bytí.“ (147)

Zdvořilost ve vztahu k Bohu

Mělo by být samozřejmostí, že se s respektem a uctivostí máme setkávat nejen s lidmi, ale o to víc s Bohem. Žel tomu už tak není. Občas se vkrade nepřiměřená familiární důvěrnost vůči Bohu. Neměla by být ani vůči lidem – tím spíše ne vůči našemu Stvořiteli!

Konečně je lidská zdvořilost obdoba toho, jak zachází Bůh s námi. Guardini to popisuje dojemným způsobem, proto to chci na závěr trochu obšírněji citovat:

„Pomysleli jste už někdy na to, jak má Bůh v úctě své stvoření? Jak veškerý jeho postoj k lidem spočívá na nikdy nedomyslitelné skutečnosti, že ho stvořil jako svobodnou bytost? Ten, který může všechno, chce, aby člověk byl svobodnou bytostí, stál na svém vlastním postoji, disponoval sebou, jednal z vnitřního popudu. Této svobody se Bůh nedotýká. Nenutí, nestraší, nesvádí – a to ani tehdy, když se člověk obrací proti němu a tím také právě sám proti sobě... To, že stvořil tuto svobodu a neustále ji zachovává, je úcta přesahující veškeré pomyšlení, kterou prokazuje svému stvoření. Ti však, kdo vrostli do společenství s ním, nám řeknou, že tak jedná s nesmírnou něžností. Ta šokuje ještě víc, než Všemohoucnost sama – je to totiž druhá strana této dokonalé moci.

Obrazy ukazují mnohé, často víc než pojmy, musíme je jen správně číst. Jak obrovský význam má to, když v Novém zákoně Kristovo povzbuzení, aby se člověk otevřel jeho poselství, je vyjádřeno obrazem: „Hle, stojím přede dveřmi a tluču.“ (Zj 3,20)

Tím, kdo říká tato slova, je ten, kterému je „dána veškerá moc na nebi i na zemi“ (Mt 28,18) a který by mohl každou překážku „železnou berlou“ rozbít jako neužitečné „hliněné nádobí“ (Zj 2,27n).“

Použitá literatura

RITTER, GRÜNDER, GABRIEL. *Historisches Wörterbuch der Philosophie.* Basel: Schwabe Verlag, 1971-2007.

Franz Sales Lexikon (online: www.franz-sales-verlag.de/fswiki/index.php/Lexikon/Höflichkeit; 29. 11. 2013)

GUARDINI, R. *Tugenden*. Würzburg: Werkbund Verlag, 1963. s. 141-152.

COMTE-SPONVILLE, *A. Ermutigung zu einem unzeitgemäßen Leben.* Reinbeck: Rowohlt Verlag, 1996. s. 19-28.

STEPHAN, Cora. *Wozu Höflichkeit gut ist* (Vortrag in den Goethe-Instituten Glasgow, Dublin und Manchester, 14.-19.10.1996); online: http://www.cora.stepan.de/sites/vortraege.php?suche=164.

STEPHAN, Cora. *Der Betroffenheitskult – Eine politische Sittengeschichte*, Reinbeck: Rowohlt Verlag. 1993.

RALF KAEMPER,
PERSPEKTIVE 03/2014
PŘELOŽIL TOMÁŠ PALA

ZJEVENÍ (6. díl) - kniha, jež činí člověka šťastným

Když Bůh varuje (Zj 6-9; 16)

Vánoce 2004, na pobřeží jihovýchodní Asie dorazí přílivová vlna, říká se jí tsunami. Statisíce lidí jsou jejím náporem překvapeni, utopí se nebo jsou zavaleni. Proč? Tuto otázku si stejným způsobem pokládají lidé všech náboženství a světonázorů. Kdo nevěří, že v tom hraje roli nadpřirozené jednání, ptá se po přírodovědných příčinách a jak může být takovým katastrofám zabráněno. Média hledají viníka, který možná pozdě varoval. Když je jasné, že tento viník neexistuje, dostává se přece jen znovu na řadu Bůh: Proč to Bůh dopouští?

Čtyři jezdci

Beránek otevírá pečeť svitku. Čtyři jezdci se objeví, jeden za druhým, každý na koni jiné barvy: bílý, ohnivě červený, černý a sinavý. Každý jezdec má nějaký význam pro osud Země. U čtvrtého jezdce je to jasně vyjádřeno: čtvrtina Země je zasažena smrtí různého druhu – meč, hlad, mor a divoká zvířata.

Tento obraz se vyskytuje v analogické podobě ve Starém Zákoně. V proroku Zacharjášovi (6,1-8) jsou popsány čtyři vozy se zapřaženými koňmi, které táhnou na sever a na jih, aby vykonaly Boží hněv. Koně mají barvu červenou, černou, bílou a strakatou. Jejich funkce tam není blíže popsána, ale jako válečné vozy vezou zjevně zkázu.

Čtyři vozy jsou v Zacharjáši 6,5 srovnány se čtyřmi větry, které stojí před Bohem a poté jsou vyslány do světa. Zjevení 7 se tohoto obrazu znovu chopí a mluví o čtyřech větrech, které jsou v rozích Země drženy anděly, aby nezpůsobily škody, než Bůh své lidi opatří pečetí. Jejich účinek je však jiný než účinek jezdců. Větry zničí moře a stromy, jak je to popsáno v ranách polnic ve Zjevení 8.

Ve Zjevení 6 a 7 je obraz ze Zacharjáše 6 uchopen šířeji. Dělí se na dvě události:

1. Zj 6,1-8: všeobecné katastrofy, jak se děly od nepaměti (hladomory, zemětřesení, války, nemoci atd.);
2. Zj 8,7-12: zničení přírody (moře, řeky, vegetace).

To, co je v Zacharjáši 6 jen zhruba naznačeno, je teď ve Zjevení detailněji rozvinuto. K tomu je poskytnuta řada dodatečných informací, které jednak vysvětlují, jak vůbec k těmto ranám dojde, ale také ujasňují, jak dalece jsou Boží lidé ranami zasaženi.

Přírodní katastrofy a lidské selhání

První čtyři pečeti vyobrazují katastrofy, které odpovídají i naší zkušenosti: válka, hladomor, nemoc a ohrožení divokými zvířaty byly každodenními zkušenostmi již v antice a jsou jimi až dodnes. Na hrůzostrašnosti přitom nescházelo a po dvou světových válkách a nespočetných hladomorech je stupňování už je téměř nemyslitelné.

Sám Ježíš mluvil o takových katastrofách (Matouš 24,4-8):

Ježíš jim odpověděl: „Mějte se na pozoru, aby vás někdo nesvedl. Neboť mnozí přijdou v mém jménu a budou říkat ‚já jsem Mesiáš' a svedou mnohé. Budete slyšet válečný ryk a zvěsti o válkách; hleďte, abyste se nelekali. Musí to být, ale to ještě nebude konec. Povstane národ proti národu a království proti království, bude hlad a zemětřesení na mnoha místech. Ale to vše bude teprve začátek bolestí."

Tři katastrofy, od druhého po čtvrtého jezdce, jsou zde vyjmenovány: válka, hladomor a mor. Předtím je řeč o falešném Kristu, který svede mnohé. Když zde Jan obdržel vizi, která chce být chápána v podobném pořadí jako Ježíšovy výroky o skonání věků, pak musí být prvním jezdcem na bílém koni falešný Kristus. To by také vysvětlovalo, proč jeho kůň vypadá jako ten Kristův ve Zjevení 19: jde o padělek, kopii a klam.

K tomu se hodí i Ježíšovo výslovné zdůraznění, že „to ještě nebude konec". Války, zemětřesení, mor a hladomory jsou jako porodní bolesti. Děje se tak, protože bude následovat porod. Ale stejně jako to trvá od prvních bolestí až k porodu, tak jsou tyto katastrofy sice znameními přicházejícího konce, ale ještě nejsou koncem samotným.

Smysl katastrof

K čemu jsou ale tyto pohromy dobré?

Malý přehled zde může pomoct:

Pečetě (6)	Polnice (8-9)	Misky (16)
1. Vítězící jezdec	1. Krupobití, oheň, krev: ⅓ rostlin shoří	1. Vředy uctívačům šelmy
2. Válka	2. Hora hořící ohněm: ⅓ moře zničena	2. Moře zcela zničeno
3. Hladomor	3. Hořící hvězda: ⅓ vody otrávena	3. Vody zcela zničeny
4. Smrt ¼ Země	4. ⅓ nebeských těles potemněna	4. Slunce spaluje lidi
5. Mučedníci požadují soud	5. Propast: 5 měsíců trýzně	5. Vředy a bolesti
6. Kompletní destrukce vesmíru	6. Válečná armáda: ⅓ lidí usmrcena	6. Eufrat vysušen: Cesta pro poslední válku (Zj 19-20)
7. Mlčení v nebi, počátek 7 polnic	7. Vyhlášení posledního soudu skrze misky (11,18)	7. Poslední soud: Nevěstka Babylón Hory a ostrovy Krupobití

Nejprve si všimneme stupňování:

1/4	(25%)	Pečetě přinášejí zkázu čtvrtiny lidstva
1/3	(33%)	Následují jiné rány u polnic, které postihují třetinu lidstva
1/1	(100%)	Misky pak přinášejí u druhé a třetí rány to samé, co polnice (sladké vody a moře jsou zničeny, nyní však ne částečně, nýbrž zcela

Pečetě a polnice jsou ohlášením a znamením soudu, jež lidem dávají šanci, aby ještě jednou přemýšleli o svém životě a o svých selháních a začali s Bohem nově. Teprve až to bude všemi lidmi kategoricky odmítnuto, začne čas posledního a tím také úplného soudu (Zj 9,20-21):

A přesto se ostatní lidé, kteří v těch pohromách nezahynuli, neodvrátili od výtvorů svých rukou; nepřestali se klanět démonům a modlám ze zlata, stříbra, mědi, kamene i dřeva, které jsou slepé, hluché a nemohou se pohybovat; neodvrátili se od svých vražd ani čarování, necudností ani krádeží.

Bilance po všech katastrofách a ranách pečetí (Zj 6) a polnic (Zj 7-8) je otřesná: Nic nepomohlo, Boží varování jsou bez reakce, hrozící smrt a zřejmá neúčinnost čarování, náboženství a bezohledného vykořisťování nevyvolávají u lidí žádné porozumění. Zůstávají tvrdohlavě u toho, co pokládají za důležité, i když to očividně nijak nepomůže k úniku před smrtí a Božím soudem. Bez zábran žijí svými zkaženými fantaziemi a úplatnou morálkou. Strach z bolesti a smrti už nevypůsobuje žádné obrácení.

To je konec misie, konec evangelia, konec budování církve, probuzení, rozšiřování Kristovy církve po celém světě. Pavel to vyjadřuje detailněji a drasticky (2Tm 3,1-4): *„Věz, že v posledních dnech nastanou zlé časy. Lidé budou sobečtí, chamtiví, chvástaví, domýšliví, budou se rouhat, nebudou poslouchat rodiče, budou nevděční, bezbožní, bez lásky, nesmiřitelní, pomlouvační, nevázaní, hrubí, lhostejní k dobrému, zrádní, bezhlaví, nadutí, budou mít raději rozkoš než Boha...“*

Ježíš vidí s koncem misie také konec světa (Mt 24,14): *„A toto evangelium o království bude kázáno po celém světě na svědectví všem národům, a teprve potom přijde konec.“*

A Petr vysvětluje jednomu netrpělivému sboru, který nerozumí, proč na sebe konec nechává tak dlouho čekat, že Bůh chce nejprve zachraňovat lidi, dokud se lidé nechávají přivolat k němu (2Pt 3,9): *„Pán neotálí splnit svá zaslíbení, jak si to někteří vykládají, nýbrž má s námi trpělivost, protože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání.“*

Dokud se lidé obracejí, dokud misie nachází své posluchače, církev roste a rozmnožuje se, tak dlouho bude mít Bůh trpělivost a bude vyčkávat s koncem. Teprve až se lidé budou odmítat obrátit, budou se před Bohem uzavírat a nebudou chtít slyšet, bude čas zralý na nový věk.

Shrnutí

Smysl pohrom nespočívá v uspokojení pomstychtivého Boha nebo v jeho zálibě v utrpení lidí. Katastrofy, které začínají otevřením pečetí, jsou varováním těm, kdo netuší, v jakém nebezpečí se nachází jejich život tady na zemi a na věčnosti. Bible neodpovídá na otázku, proč existuje neštěstí, nýbrž jen na otázku, k čemu neštěstí je. Ježíš to vysvětluje v Lukáši 13,1: *„Právě tehdy k němu přišli někteří se zprávou o Galilejcích, jejichž krev smísil Pilát s krví jejich obětí.“*

Stala se katastrofa. Muži putovali z Galileje do Jeruzaléma, vykonali dlouhou, několikadenní cestu. Donesli s sebou obětní zvířata, možná je koupili přímo na místě. V chrámě je chtěli nechat obětovat za své hříchy nebo také jen jako dar vděčnosti. Zvířata byla již poražena, jejich krev tekla přes oltář a podlahu chrámu, když římští vojáci vtrhli dovnitř a svými meči udeřili na Galilejce. Krev mužů se mísí s krví obětních zvířat – proč to Bůh dopustil? Jak může v Božím vlastním domě, při svatém jednání, které mělo být k Boží oslavě, dojít k takové kruté vraždě a takovému brutálnímu znesvěcení obětního aktu? Domněnka, že tato krutá vražda byla Božím trestem, je nasnadě. Galilejci byli určitě zbožní jen povrchně, mysleli si učedníci. Z opatrnosti se však ještě doptávají Pána Ježíše. Jeho odpověď je překvapující (Lukáš 13,2-5): *„Myslíte, že tito Galilejci byli větší hříšníci než ti ostatní, že to museli vytrpět? Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni podobně zahynete. Nebo myslíte, že oněch osmnáct, na které padla věž v Siloe a zabila je, byli větší viníci než ostatní obyvatelé Jeruzaléma? Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni právě tak zahynete.“*

Masakr nevysvětluje otázku, kdo na něm nese vinu nebo jestli jím Bůh trestá zvláště těžké hříchy. Otázka: proč? zůstává nezodpovězena. To je čistě Boží věc. Ale masakr je varováním všem, kteří ještě žijí.

Kdo cítí hrozbu tsunami, kdo má strach z teroristických útoků nebo strach ze změny klimatu, měl by svůj strach a své obavy přijmout jako výzvu skoncovat s hříchem a začít zcela nově s Bohem. Otázka, proč Bůh něco dopouští, se musí transformovat v otázku, co mi tím Bůh chce ukázat. Smrt lidí je hrozná a strach nahání hrůzu, ale bylo by trpké, kdyby ústil jen do výčitek směrem k Bohu a do pochybností o jeho spravedlnosti. Prst nesmí ukazovat na Boha, musí ukazovat na mě samotného. Nejde o Boha na lavici obžalovaných, nýbrž o mě. Já jsem hříšník a mě očekává hrozivý osud, pokud brzy neodstraním kořen všeho zla, hřích, a dokud nezačnu nový život.

PODLE ULI NEUENHAUSENA
PŘELOŽILA NOEMI PÍPALOVÁ
A ZPRACOVAL JAROMÍR ANDRÝSEK

William MacDonald

100 let od narození

7. 1. 1917 – 25. 12. 2007

William MacDonald strávil dětství ve Skotsku. Jeho otec jako přísný presbyterián se rozhodl, že každý den budou mít doma rodinnou pobožnost – přestože sám neměl osobní vztah s Bohem. Když malý William v pěti letech podruhé dostal záškrt, zdálo se, že to nepřežije. Matka se odvrátila, aby se nemusela dívat na svého syna, jak zápasí se smrtí, a vtom zaklepal na dveře bratr jeho otce. Ten předtím seděl doma u krbu a četl v Bibli 91. žalm, v 16. verši viděl odpověď na své modlitby za Williama: „Dlouhých let dopřeji mu do sytosti, ukáži mu svoji spásu." Když vešel dovnitř, překvapené matce řekl: „Chlapec nezemře, ale má před sebou dlouhý život. Jednoho dne prožije spasení." O třináct let později William po těžkém a dlouhém vnitřním boji uvěřil v Pána Ježíše.

Jako mladý muž studoval během velké hospodářské krize v USA ekonomické vědy na Harvardské univerzitě. Jeho životním cílem bylo vstoupit do burzovního obchodování jako bankéř a na akciích co nejvíce vydělat, aby v pětatřiceti mohl jít do důchodu.

Ale Bůh s ním měl jiné plány. Během druhé světové války, kdy William sloužil jako důstojník u námořnictva, Bůh zaměřil jeho zájem na lidi a jejich nesmrtelné duše. Nakonec každý týden vykládal vojákům Janovo evangelium a vnímal, že mu Bůh říká: „To je můj úkol pro tebe, na této cestě tě nebudou trápit žaludeční vředy z burzovních ztrát."

V Honolulu mu jeden věřící námořník vtiskl do ruky životopis C. T. Studda. William nikdy předtím neslyšel o tomto misionáři, který se vzdal kariéry známého sportovce a milionového dědictví, aby svůj život investoval pro Pána jako misionář v Číně, Indii a nakonec ve střední Africe. Četl Studdova slova: „Jestliže je Kristus skutečně Bůh a umřel za mě, pak žádná oběť pro něho nemůže být příliš velká!" Natolik to zasáhlo jeho srdce, že padl na kolena a svůj život zasvětil službě Pánu.

V bance dal výpověď a pracoval napřed v křesťanském knihkupectví. Krátce na to byl požádán, aby vedl nově založenou Emauzskou biblickou školu v Chicagu. Pro tuto práci ho doporučoval i jeho vlastní sbor, a tak se k tomuto kroku odhodlal. Od té doby žil v důvěře Bohu, bez zajištěného finančního příjmu, a tohoto rozhodnutí nikdy nelitoval. Tehdy se seznámil s Georgem Verwerem, vedoucím tehdy právě vzniklé „Operace mobilizace". Vztah s tímto mladým odevzdaným křesťanem vedl k tomu, že od roku 1965 vedl řadu výjezdů s OM do východní Evropy a Malé Asie, kde vychovával pracovníky jako biblický učitel. V této době vznikly také jeho dvě známé knihy „Mysli na svou budoucnost" a „Pravé učednictví", které se pro mnoho mladých lidí po celém světě staly výzvou k důslednému křesťanství.

Od roku 1973 budoval William MacDonald spolu s Jeanem Gibsonem v San Leandro učednický program, při němž se vždy několik mladých mužů v devítiměsíčním kurzu v rámci místního sboru učí teorii a praxi křesťanského života. Vedle této práce vkládal v posledních letech své bohaté biblické poznání a cenné životní zkušenosti do řady knih, které se dnes překládají do mnoha jazyků.

William MacDonald se ujal těžkého úkolu, když sám napsal komentáře ke všem biblickým knihám. Některé z nich jsou zdařilé a přinášejí praktické aplikace do našeho života. Jako sečtělý člověk rád citoval autory ze všech období církevní historie a to, co chtěl vyjádřit, umně ilustroval příklady ze života jiných Božích mužů a žen.

Nese na sobě znaky bratrského hnutí, k němuž se zřetelně sám hlásil, v jeho díle je však vidět lásku k celému Božímu lidu. Jeho knihy se rozšířily a byly známé mezi křesťany po celém světě. Vedle Emauzských biblických kurzů a jeho nejznámější knihy „Pravé učednictví" je do mnoha jazyků přeložen jeho Biblický komentář k Novému zákonu a ekvivalent ke Starému zákonu.

William zůstal celý život svobodný a až do svého odchodu koncem roku 2007 působil jako kazatel a spisovatel.

Zdroj: http://clv.de/Autoren/William-MacDonald/

PŘELOŽIL JAN VOPALECKÝ

Maria Anne Hirschmann
Jak člověk v duchu uvažuje, takový opravdu je

LifeTree, 2013, 93 strán

Od autorky Maria Anne Hirschmann, známej aj pod menom Hansi, som si v minulosti prečítala už viacero zaujímavých kníh. Hansi je mi blízka pre jej úzky vzťah a otvorené rozhovory s Bohom. A preto som siahla aj po jej ďalšej knihe s názvom *Jak člověk v duchu uvažuje, takový opravdu je.* Táto kniha vznikla v dobe, keď sa Hansi starala o svoju dlhoročnú priateľku a spolupracovníčku Betty, ktorá trpela Alzheimerovou chorobou.

V úvode knihy nájdete stručný a zrozumiteľný prehľad o zložení a funkcii mozgu. V ďalších kapitolách potom autorka popisuje rozdiely medzi mozgom muža a ženy. Píše o tom, prečo sú ženy často sklamané, že muži neplnia ich očakávania a naopak, prečo muži niekedy absolútne nechápu konanie a premýšľanie žien. Tiež sa stručne venuje mozgu dospievajúcich a nakoniec aj starnúcemu mozgu.

Obzvlášť zaujímavá je kapitola, kde Hansi popisuje, čo prežíva ošetrovateľ, starajúci sa o človeka s poruchou mysle a pamäte. Zamýšľa sa nad viacerými otázkami, ktoré si mnohí ošetrovatelia kladú vo svojom srdci, ale málokedy ich vyslovia nahlas: Ako môže Boh dopustiť, aby mozog Jemu oddaného služobníka prestal fungovať? Ako reagovať na poruchy mysle takéhoto pacienta? Ako sa vyrovnať s jeho nevyspytateľným správaním, ktoré spôsobuje bolesť jednak samotnému pacientovi a zároveň aj jeho najbližším? Ako reagovať na okolie, ktoré nedokáže alebo nechce porozumieť a často v snahe pomôcť narobí viac škody ako osohu? Ako naložiť s vlastnými pocitmi viny a zlyhania, keď ošetrovateľovi dôjde trpezlivosť a na pacientovo správanie zareaguje nevhodne, podráždene? Alebo, hovoriť takto postihnutému človeku vždy pravdu? Ako je to s otázkou milosrdnej lži vo svetle Biblie?

Hansi hovorí vo svojej knihe o tom, že ošetrovateľ nemusí riešiť len fyzické alebo duševné záležitosti, ale nakoniec aj duchovné krízy, ktoré pod váhou trápenia časom vstúpia do jeho života. V tejto súvislosti kladie zásadnú otázku: *„Jak mohou pečovatelé vydržte dlouhé roky trápení, které nemá žádné východisko? Dá se to bez Pána vůbec přežít?“* A neskôr dodáva: *„Jsem hluboce přesvědčena, že církve by se měli připravit na vzrůstající potřebu podpůrných programů pro pečovatele. V první řadě by se duchovní rodiny měly zajímat o potřeby svých vlastních členů, kteří se starají o nemocné příbuzné a jsou přetíženi...“* Nakoniec Hansi obracia svoj pohľad z vnútra cirkvi aj smerom von: *„I mezi nevěřícími se začínají zakládat různé asociace, já se však domnívám, že pečovatelé potřebují útěchu evangelia a že se tu jedná o rozsáhlé misijní pole... Pečovatelé potřebují pečovatele! Pečovatelé potřebují Ježíše!“*

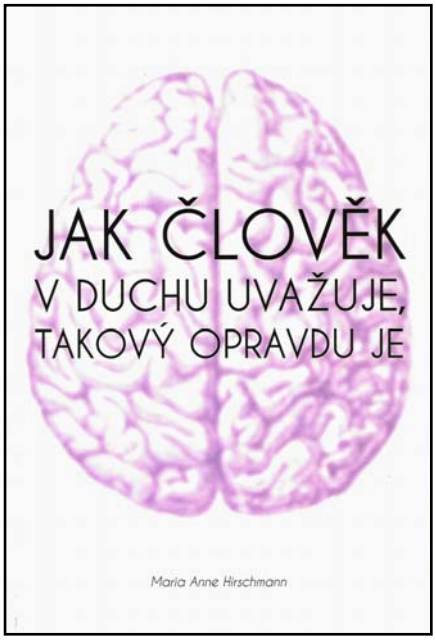

Celkom na záver sa v tejto knihe dočítate o rozdieloch medzi mozgom a srdcom. Zatiaľ čo mozog je obrazom rozumu, srdce je obrazom ducha. Hansi píše o tom, že aj keď dôjde k degenerácii mozgu, demencii či Alzheimerovej chorobe, nič nemôže človeku zobrať to najpodstatnejšie – istotu spasenia a duchovné hodnoty. Jej priateľka Betty často nevedela, čo sa okolo nej deje, nepamätala si, čo bolo pred minútou, ale v otázkach viery mala napriek všetkému vždy jasno. A toto je veľmi povzbudzujúca správa pre všetkých, ktorí majú vo svojej blízkosti človeka, ktorému už neslúži pamäť alebo myslenie. Je fajn vedieť, že aj keď sa človek navonok zmení, vo vnútri – vo vzťahu s Bohom – sa nezmení nič. Nech by sa stalo s jeho mysľou čokoľvek, pokiaľ bol už predtým ukrytý v milujúcej Božej náruči, zostane tam ukrytý navždy: *„Dnes jsem hluboce přesvědčena, že znovuzrození křesťané mají duchovní paměť, kterou chřadnoucí tělo a selhávající mysl nemůže poškodit. Měla jsem na to téma několik dlouhých rozhovorů s Pánem, často během bezesných nocí, v nichž Bettina nemoc nedala spát mně ani jí... Bůh vložil lidem do srdce věčnost (Kaz. 3,11). Znovuzrozený duch člověka nepodléhá smrti a rozkladu. Je ukryt v Kristu!... Nikdo z nás neví, co ho v budoucnu čeká, které schopnosti ztratíme, až se začneme blížit svému konci. Přesto jsem hluboce přesvědčena, že v Boží náruči jsme všichni v bezpečí.“*

Som totiž presvedčený, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomné, ani budúce veci, ani mocnosti, ani to, čo je vysoko, ani to, čo je hlboko, ani nijaké iné stvorenie nebude nás môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi. (Rimanom 8,38-39)

Škoda, že Hansi niektoré myšlienky nerozviedla podrobnejšie. Rada by som si o týchto veciach prečítala viac. Vzhľadom na rozsiahlosť témy je kniha pomerne stručná. Ale na druhej strane je tu aspoň nejaká možnosť nazrieť do problematiky starostlivosti o človeka s poruchou mysle a pamäte, a to z pohľadu nielen fyzického a duševného, ale predovšetkým z pohľadu duchovného. Takýchto kníh v kresťanských kruhoch nie je veľa, aspoň nie v češtine či slovenčine.

JANA ČÍŽOVÁ

Vsetín

Křesťanský sbor

Začátky

Křesťanský sbor ve Vsetíně vznikl na samém počátku 30. let minulého století. Věřící se scházeli ve Vsetíně a na dalších místech v jeho okolí (Janová, Velké Karlovice, Rokytnice-Nivy), první pravidelná shromáždění se konala ve stolárně v Kutačově dílně na Dolní Jasénce, později, od roku 1975 do roku 1992 v rodinném domku sestry Vlasty Staveníkové na Palackého ulici, a od roku 1992 ve vlastním sborovém domě, vystavěném na ulici Podsedky 950. Toto období je vcelku podrobně zpracováno a zájemci se mohou o něm informovat v odkazu[1] na konci článku.

Po roce 1989 období růstu

Období od roku 1992 je poznamenáno pozvolným trvalým růstem počtu návštěvníků. Svou roli v tom sehrála určitě zvýšená misijní činnost po roce 1989, kdy na základě různých anket a akcí pro veřejnost přišla řada nových lidí. Patřil k nim i první přenos evangelizace „ProChrist´93“ – tenkrát ještě pořádaný Billy Grahamem. Vlivem následné práce se obrátilo a do sboru začalo chodit několik rodin a jednotlivců. Anket se účastnili mladí lidé, a tak do sboru začali chodit ve zvýšené míře mladí lidé a objevila se tu řada mladých manželství a rodin. Staršími sboru byli v té době bratři Josef Holubec, Tomáš Pala, po přistěhování na Vsetín také br. Jan Vopalecký a Tomáš Húšť ml. Starší usilovali o práci sboru směrem navenek také pomocí tzv. Otevřených bohoslužeb ve veřejných prostorách.

1 Cestou pravdy a lásky, J. Hudec, T. Pala, Ostrava 1998, vydal A-Alef Ostrava (str. 152-157)

Mladí lidé

Práci s mladými lidmi se věnoval značnou měrou bratr Petr Húšť z Bratřejova. Spolu se svým týmem spolupracovníků založili tzv. **Klubáč**, který měl vlastní klubovnu na Hrbové, kterou si vybavili a přizpůsobili dle potřeb mladých lidí. Později se po vypovězení smlouvy Městským úřadem přestěhovali do sborového domu na Podsedkách.

Když se Petr Húšť odstěhoval ze Vsetína do Bratřejova, převzal zodpovědnost za práci s mladými lidmi br. Marek Húšť, přezdívaný Mefo. Klubáč organizoval letní English Campy (vícekrát zde byli mladí věřící Američané) a také další setkání. Vsetínský Klubáč také začal pořádat první setkání ke stmelení mladých křesťanů, tzv. Tmelos. Je také vydatnou pomocí, pokud jde o dobrovolníky pro festival United, pořádaný v posledních letech ve Vsetíně a také pro mládežnickou konferenci Multicamp. Domnívám se, že početní růst našeho sboru je spojen význačnou měrou s tím, že mladí křesťané v našem sboru berou své misijní poslání vážně. Dovedou pozvat a oslovit své nevěřící přátele.

Mladí křesťané z našeho sboru jsou také zapojeni do setkávání křesťanských mládeží na Vsetínsku, známé jako **Večery modliteb a chval**. Významnou roli tu sehrávají manželé Valtrovi z našeho sboru.

Kromě Klubáče je v našem sboru také **Dorost**. Zásadním způsobem ho ovlivnil bratr Petr Řezníček, který pořádá pravidelně setkání dorostu na Nivách o prázdninách a občas o víkendech, na která zve řadu dorůstajících dětí ze sociálně slabých rodin. Během roku se Dorost schází pravidelně každý týden. V jeho vedení se vystřídala řada mladých lidí (Láďa Sulek, Petra Valtrová, Tomáš Horák ml.). Mají svůj samostatný program jak se zábavou, tak i s biblickým vyučováním. Náš dorost se pravidelně účastní Biblické stezky, pořádané Církví bratrskou, naši reprezentanti neudělali sboru hanbu.

Máme také samozřejmě besídku, o kterou se stará řada mladých lidí, odpovědnost za tuto službu nese br. Erik Holubec. Součástí našich nedělních shromáždění je také Slovíčko pro děti. Máme zájem o to, aby se děti cítily jako součást shromáždění a aby cítily, že nám na nich záleží. Po Slovíčku a někdy i modlitbě za ně pak odcházejí do besídky, kde mají svůj biblický program.

Maminky

Poté, jak začaly vznikat nové věřící rodiny, které mají malé děti, přišly sestry na to, že by bylo dobré, aby se maminky scházely spolu s dětmi společně ve sborovém domě, kde by mohly pozvat i své nevěřící kamarádky maminky s dětmi. Tak vznikl tzv. Mamaklub, za který nese odpovědnost sestra Radka Húšťová. Spolu si tam pak hrají s dětmi, učí se vařit a péct, občas mají přednášku, na kterou pozvou některou z křesťanských pracovnic s ženami a dětmi. Je-li potřeba, vypomohou bratři a sestry důchodci s hlídáním dětí, které si hrají v sálu sborového domu, který se pro toto dopoledne změní v hernu se skluzavkou, trampolínou a různými hračkami.

Senioři

Již několik let probíhají (asi 3 - 4x ročně) setkání seniorů ve sborovém domě, která organizují sestra Rut Mikušová

a bratr Jan Húšť st. Začínají po dopoledním shromáždění společným obědem ve sborovém domě a pak následuje program, na který zvou hosty. Obědy seniorům vaří mladší rodiny. Na tato setkání rádi přijíždějí také senioři ze zlínského sboru. Jsou to milá setkání. Díky této spolupráci generací v podstatě nevíme, co je to „generační problém“.

Sborový časopis

V roce 1995 přišli mladí lidé ve sboru s nápadem vydávat svůj občasník. Dali mu název „Okno“. Vychází dodnes jako měsíční zpravodaj. Obsahuje informace o dění ve sboru, připomíná narozeniny, ale usilujeme o to, aby vždy obsahoval i duchovní zamyšlení.

Starší sboru

Ve službě starších sboru se vystřídalo několik dalších bratří: Marian Haba, Petr Húšť a Jan Húšť ml. Současní starší jsou tři: br. Jenda Vopalecký, Tomáš Húšť ml. a Jiří Pecina. Setkávají se pravidelně jednou týdně. Jejich úsilím je koordinovat činnost sboru, zajišťovat duchovní stravu (plánují společně programy nedělních shromáždění, co probírat na biblických hodinách, připravují mimořádná a také křestní shromáždění a hovoří s křtěnci, plánují setkání s muži včetně tématu, atd.). Kromě toho zajišťují setkání sboru na sborových hodinách či na sborových pobytech a výletech. Starší se snaží pravidelně se setkávat s vedoucími besídky, dorostu, Klubáče, apod. Také zvou muže, které vnímají jako potenciální starší na tzv. rozšířené staršovstvo i na setkání starších. Usilujeme o to, aby vyrůstali noví starší. Naši starší povzbuzují mladší bratry k moderování shromáždění i ke službě Slovem, což se v celku daří. A také se snaží je vychovávat – což v současnosti děláme dvěma kurzy pro mladé věřící. Mladí lidé také obětavě připravují každou neděli sál včetně rozmístění židlí, přípravy ozvučení a data-projektoru, záznam služeb, chválící skupinku apod. Tyto služby mají na starosti bratři Olda Unar, Miroslav Valtr a Petr Mikuš.

Křest

V posledních letech jsme měli několik křtů, poslední byl na Nový rok letos, kdy bylo pokřtěno 7, převážně mladých lidí. Křty míváme pravidelně v modlitebně BJB ve Vsetíně. Je to proto, že naši křtěnci zvou na křty své příbuzné a známé. Po křtu vedeme sourozence víry k tomu, aby se stali „domácími víry“, aby na sebe přijali závaznost své příslušnosti k církvi „v dobrém i ve zlém“.

Kde se scházíme?

Sborový dům, který jsme v minulosti postavili, nám plně stačil dvacet let. Pak nám začal být těsný a museli jsme se ohlížet po jiné možnosti. V současné době se od roku 2012 scházíme o nedělích v kulturním domě ve Vsetíně. Vidím v tom úžasnou Boží milost. Tento dům postavili komunisté s cílem odstranit z myslí Valachů tmářství a náboženské přežitky. Když si uvědomím, kolik křesťanských akcí zde již proběhlo (včetně „ProChrist“, festivalů United a podobných společných akcí – přednášel zde i známý „Nebeský muž“, čínský křesťan Jün ti-siung (bratr Yun) i br. Ulrich Parzany, konaly se zde vícekrát akce Modlitby 24/7), a také to, že v tomto domě nalezly trvalé útočiště dvě křesťanská společenství (Křesťanský sbor a Apoštolská církev), nemohu než chválit Boha za jeho milost a přízeň vůči svému lidu.

Ve sborovém domě probíhají aktivity během týdne – v neděli se scházíme v Malém sálu Kulturního domu. Má to výhody – je to v centru města a občas tam přijdou různí zájemci.

Jsme vděční Pánu za jeho vedení a pomoc i v životě našeho sboru. Zdaleka nejsme dokonalá církev, máme své těžkosti a problémy. Problém je už v tom, že ve velkém sboru se řada lidí ztrácí. Jednak se stává, že zakrní jejich dary – a také občas slýcháme postesk, že někdo „nemá člověka“, je v tom množství sám. Máme problémy v tom, že se mladí bratři málo modlí ve společném shromáždění (i když v poslední době už se blýská na lepší časy). Máme problémy se zpěvem písní. Snad je to tím, že většina křesťanů je „ze světa“ a ti se doma zpívat neučili. Dnešní generace vůbec je spíš „sluchátková“ než hudebně aktivní – to jsou jen jednotlivci. A máme také i obecně lidské problémy, jako jsou manželské krize a různá nedorozumění mezi věřícími a náš sbor již dvakrát postihlo neštěstí rozvodu.

Vnímáme, že náš sbor je dostatečně velký na to, aby vznikl nový sbor. Jenže jsme k tomu ještě nedozráli. Zatím bratři a sestry vnímají, že rozdělení by bylo „násilné“ a nedovedou si ho vůbec představit. Snad Pán dá milost, že k tomu dospějeme a že si povolá ty, kdo půjdou na další místa.

ZPRACOVAL TOMÁŠ PALA

Probuď se!

Když nevíš, jak dál,
tvá duše se leká a bojí,
naději pohltil hrob
a balvany v cestě ti stojí.
Nadarmo hledáš Boha,
jakoby zemřel a nebyl víc!
Jsi jenom strašně sám
a nevíš, kudy kam...
Pláčeš a pro slzy nevidíš,
nevnímáš Boží blízkost,
hlas jeho neslyšíš,
a nechápeš, co ti říká.

Ač stojí vedle tebe král,
ty vidíš zahradníka!
Probuď se, vzpamatuj se již!
vždyť tečkou není hrubý kříž,
ani ten balvan, ani hrob!
Pán Ježíš z mrtvých vstal, on žije!
Byl vzkříšen, je života Pán,
srdce mu zase bije,
náruč má dokořán!
Neboj se, s tebou půjde a provede tě dál,
jen věř a nepochybuj, zbytečný je tvůj žal.
Raduj se, On svůj pokoj
navždy už chce Ti dát,
ten věčný, živý Bůh má právě tebe rád!
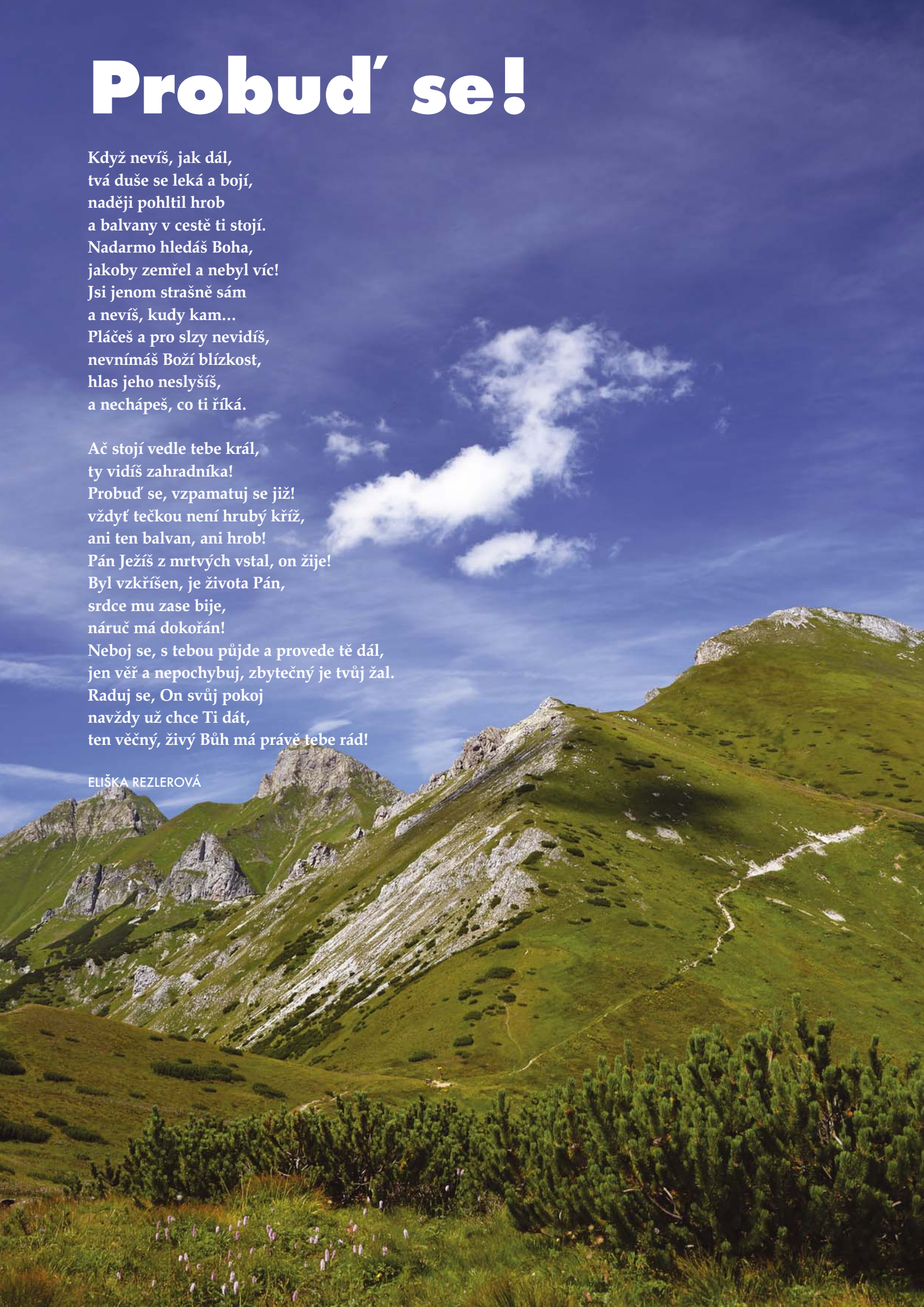
ELIŠKA REZLEROVÁ